

लैससास परिक्षण प्रतिवेदन

Gender Equality and social Inclusion Audit Report

चौदण्डीगढी नगरपालिका, बेल्टार उदयपुर

कोशी प्रदेश, नेपाल

आ.ब. २०७८/०७९

सहजकर्ता

सत्यनारायण हुजदार

सामाजिक विकास शाखा प्रमुख

अधिकृत छैटौं

चौदण्डीगढी नगरपालिका बेल्टार उदयपुर

बिषय सूची

परिचय खण्ड

१. पृष्ठभूमि.....
२. अध्ययनको महत्व.....
३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको उद्देश्यहरु.....
४. लैससासले समेटेका क्षेत्रहरु.....
५. लैससास परीक्षण अध्ययनको तरिका र बिधि
६. लसससास परीक्षणका सहभागीहरु.....

तथ्याँक प्रस्तुतीकरण खण्ड

७ तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण र व्याख्या (बिभिन्न तालिकाहरुमा)

८. लैससास परीक्षणबिश्लेषणका औजारहरु.....
९. तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा बिश्लेषण

मुख्य उपलब्धिहरु Findings

- ९.१ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण बजेट परीक्षणबिधिबाटदेखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था.....
१०. नगरपालिकाकमा लैससास परीक्षणको सवल पक्ष ससुधार गर्नु पर्ने पक्षहरु.....
११. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास कार्ययोजना.....।
१२. निष्कर्ष.....

१३ सुझाव

अनुसूचीहरु

- क) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका सूचक
- ख) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका झलकहरु
- ग) सहभागीहरुको नामावली
- घ) कार्यक्रमको विवरण (१ दिने कार्यशाला)

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको परीक्षण प्रतिवेदन

परिचय खण्ड

१.पृष्ठभूमि:- नेपाल सरकारको नीति,कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्य मार्फत र बिभिन्न कानुनी दस्तवेजहरुमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका मुद्दाहरुलाई राष्ट्रिय प्राथमिकतामा राखी सम्बोधन गरिएको छ । स्थानीय तहमा बिपन्न महिला,बालबालिका,दलित, थारू,मधेसी,मुस्लिम,पिछडा वर्ग,यौनिक अल्प संख्यक, लगायत पछाडी परेको लक्षित वर्गहरुलाई विकासको मुल प्रवाहिकरणमा ल्याउनको लागि नेपाल सरकार,संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट थुप्रै प्रयास भएका छन । जातीय छुवा छुत (कसुर र सजाय)पहिलो संशोधन ऐन २०७५,बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५,लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी ढंगबाट संचालन गर्न लैससास नीति २०७८ तयार गरी यस नगरपालिकामा कार्यान्वयन गर्दै आईरहेको छ ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन२०५५ र नियमावली २०५६ र स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९,बालमैत्री स्थानीय राष्ट्रिय रणनीति र कार्यविधि २०६८ मा भएको ब्यबस्था अनुसार नेपाल सरकारद्वारा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा गर्ने व्यवस्थालाई संस्थागत गर्ने प्रतिबद्धता ब्यक्त भए अनुरूप आ.ब. २०६४।०६५ देखि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट शुरुवात भएको थियो । यस राष्ट्रिय नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न स्थानीय निकायहरुमा पनि लैङ्गिक बजेट परीक्षण शुरुवात भएको थियो । लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट तर्जुमा एवम परीक्षण प्रक्रियालाई स्थानीय निकायहरुमा संस्थागत गरिदै लाने क्रममा स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ मा महिलाको लागि १०% बालबालिका लागि १०% र अन्य लक्षित वर्गको लागि १५% बजेट गरी जम्मा कुल बजेटको ३५% बजेट सुनिश्चित गरी लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट तर्जुमा एवं परीक्षण गर्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको थियो । स्थानीय निकायले जिल्लाको बार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा स्थानीय निकाय लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट तर्जुमा एवं परीक्षण निर्देशिका २०६८ मा उल्लेख भएको सूचकहरुको आधारमा कार्यक्रमहरु तय गर्नु पर्दथियो ।

नेपालको संविधान २०७२ को प्रस्तावनामै सबै प्रकारको बिभेद र उत्पीडनको अन्त्य गर्दै बहुजातीय, बहुभाषिक,बहुधार्मिक,बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषतालाई आत्मसात गरी विविधता बीचको एकता ,सामाजिक सांस्कृतिक,ऐक्यबद्धता ,सहिष्णुता र सदभावलाई संरक्षण एवं प्रवर्धन गर्ने वर्गीय जातीय,क्षेत्रीय, भाषिक धार्मिक,लैङ्गिक बिभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछुतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता,समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागिता मुलक सिद्धान्तका आधारमा समता मुलक समाजको निर्माण गर्ने, त्यस्तै मौलिक हक अन्तर्गत धारा १८ मा समानताको हक, धारा२४ मा छुवा छुत तथा भेदभाव बिरुद्धको हक,धारा २६ मा धार्मिक स्वतन्त्रता को हक,३८ मा महिलाको हक, धारा ३९ मा बालबालिकाको हक, धारा ४० मा दलितको हक,धारा ४१ज्येष्ठ नागिकको हक र धारा ४०मा सामाजिक न्यायको हक ब्यबस्था गरेको छ भने धारा २५३ मा राष्ट्रिय महिला आयोग,धारा २५६ मा राष्ट्रिय

दलित आयोग, धारा २५८ मा राष्ट्रिय समावेशी आयोग, धारा २६१ मा आदिवासी जनजाती आयोगको गठन, धारा २६२ मा मधेसी आयोगको गठन, धारा २६३ मा थारु आयोगको गठन, धारा २६४ मा मुस्लिम आयोगको गठन गर्ने ब्यबस्था गरी लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति सुनिश्चित गरिएको छ । भने स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १२ को खण्ड (ग) ३०, ३१ र ३२ मा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी ब्यबस्था गरेको पाईन्छ । राज्यको प्रशासनिक क्षेत्रमा निजामती सेवालाई समानुपातिक समावेशीकरण बनाउन खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पूर्ति हुने पदमध्ये पैतालिस प्रतिशत छुट्याई सो प्रतिशतलाई शतप्रतिशत मानी देहाय बमोजिमका उम्मेदवारबीच मात्र छुट्टाछुट्टै प्रतिस्पर्धा गराई पदपूर्ति गरिने ब्यस्था छ ।

क) महिला ३३% ख) आदिवासी जनजाती २७% ग) मधेसी २२% घ) दलित ९% ङ) अपाङ्ग ५% च) पिछडिएको क्षेत्र ४%

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा २४ बमोजिम पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका बिषयमा स्थानीय स्तरका विकासका लागि आवधिक, बार्षिक रणनीतिगत बिषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दिर्घ कालीन विकास योजना बनाई लागू गरेको नेपाल सरकार प्रदेश सरकारको नीति लक्ष्य, उद्देश्य, समयसिमा र प्रकृयासँग अनुकूल हुने गरी सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, बिपद ब्यबस्थापन, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित बिषयलाई ध्यान दिईको पाईन्छ । साथै योजना बनाउँदा पालिकाले देहायको बिषयलाई उच्च प्राथमिकता दिईएको देखिन्छ ।

- क) आर्थिक विकास तथा गरिबीनिवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने ,
 - ख) उत्पादनमुलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने ।
 - ग) जनता जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगार बढ्ने ।
 - घ) स्थानीय बासिन्दाहरुको सहभागिता जुट्ने र स्वयं सेवा परिचालन गर्न सकिने तथा लागत कम लाग्ने ।
 - ङ) स्थानीय श्रोत साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने ।
 - च) महिला, बालबालिका तथा पिडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने ।
 - छ) लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने ।
 - ज) दिगो विकास, वातावरणीय संरक्षण तथा सम्बर्धन गर्न सघाउ पुर्‍याउने ।
 - झ) भषिक तथा साँस्कृतिक पक्षको जगेर्ना र सामाजिक सदभावतता एकता अभिवृद्धिमा सघाउ पुर्‍याउने ।
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बुद्धिजिवी, बिषय बिज्ञ, अनुभवी, पेशाबिद, सिमान्तकृत तथा महिला, बालबालिका, दलित, युवा, अल्प संख्यक, अपाङ्गता भएका ब्यक्ति, जेष्ठ नागरिक लगायत सरोकारहरुको अधिकतम सहभागिता गराउने उल्लेख भएको पाईन्छ ।

नगरपालिकाको परिचय:- यस नगरपालिकाको स्थापना नेपाल सरकारबाट बि.सं. २०७३ सालमा नेपालको पुनःसंरचना अनुसार ७५३ स्थानीय तह मध्ये एक नगरपालिका हो । यस नगरपालिकामा साविकका

गाविसहरु (बेल्टार बसहा नगरपालिका) (साविक बेल्टार र बसहा गाविस), सिद्धिपुर, चौदण्डी, सुन्दरपुर र हडिया गाविस समावेश गरिएको थियो ।

बि.सं. २०७९ सालमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको नामावली

क्र.सं.	पदाधिकारीको नाम थर	पद	राजनीतिक दल	स्थायी ठेगाना
१.	कालुनाम लामा	नगरप्रमुख	एमाले	वडा नं. ४
२.	मणिकादेवी दुलाल	नगरउपप्रमुख	एमाले	वडा नं. १०
३.	सीताराम राई	वडाध्यक्ष	एमाले	वडा नं. १
४.	हरिबहादुर खड्का	वडाध्यक्ष	एमाले	वडा नं. २
५.	पशुराम राई	वडाध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	वडा नं. ३
६.	लुङ्गाराज राई	वडाध्यक्ष	एमाले	वडा नं. ४
७.	तलसीराम ढकाल	वडाध्यक्ष	एमाले	वडा नं. ५
८.	अम्बरबहादुर खड्का	वडाध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	वडा नं. ६
९.	केशव अधिकारी	वडाध्यक्ष	एमाले	वडा नं. ७
१०.	भवनाथ मगर	वडाध्यक्ष	एमाले	वडा नं. ८
११.	प्रकाश राउत	वडाध्यक्ष	एमाले	वडा नं. ९
१२.	धर्मन्द्रकुमार खड्का	वडाध्यक्ष	एमाले	वडा नं. १०
१३.	उदयरज भुजेल	कार्यपालिका सदस्य	एमाले	वडा नं. ६
१४.	जयकुमार राई	कार्यपालिका सदस्य	एमाले	वडा नं. ४
१५.	माधव साक्की	कार्यपालिका सदस्य	एमाले	वडा नं. ३
१६.	तिलावती राई	नगरकार्यपालिका सदस्य	एमाले	वडा नं. ७
१७.	सुष्मा राई	नगरकार्यपालिका सदस्य	एमाले	वडा नं. २
१८.	स्मृती तोलाङ्गी सुयल	नगरकार्यपालिका सदस्य	एमाले	वडा नं. ४
१९.	जानकीदेवी चौधरी	नगरकार्यपालिका सदस्य	एमाले	वडा नं. ५
२०.	शान्तीदेवी चौधरी	नगरकार्यपालिका सदस्य	एमाले	वडा नं. ९

अञ्चल:- सगरमाथा

जिल्ला:- उदयपुर

अक्षांश:- २६^० ४१' २६" उत्तरी आक्षांश देखि २६^० ५४' २७" उत्तरी आक्षांश सम्म ।

देशान्तर:- ८६^० ४६' ०७" पूर्वी देशान्तर देखि ८६^० ५९' ३२" पूर्वी देशान्तर सम्म ।

कुल क्षेत्रफल:- २८३.७८ वर्ग कि.मी.

केन्द्र:- बेल्टार बजार

सिमाना:-

पुर्व:- बेलका नगरपालिका उदयपुर

पश्चिम:- त्रुयगा नगरपालिका उदयपुर

उत्तर:- खोटाङ्ग जिल्लाको जन्तेढुङ्गा रबराहपोखरी गाउँपालिका र भोजपुर जिल्लाको

दक्षिण:- मधेश प्रदेशको सप्तरी जिल्लाको सप्तकोशी र अग्निसाईरनकृष्ण सवरण गाउँपालिका

वडा संख्या:- १०

शहरी क्षेत्रमा पर्ने वडाहरू ६ र ७

पहाडी क्षेत्रमा पर्ने वडाहरू १ र ८

तराई क्षेत्रमा पर्ने वडाहरू २,३,४,५,९ र १०

तापक्रम:- न्यूनतम १३ डिग्री सेल्सीयस र अधिकतम ४४ डिग्री सेल्सीयस

औषत वर्षा:- २०० मि.लि.

कुल जनसंख्या:- ५७,३६० जना

महिला २८,२०० जना

पुरुष २९,१६० जना

घृधुरी ११,१३७ वटा

जातजाती:- बाहुमण, क्षेत्री राई, मगर, तामाङ्ग, थारू, मधेसी, मुस्लिम, कामी, दमाई, सार्की र भुजेल, आदि ।

(Gender Equality and social Inclusion) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको परीक्षणका विषयमा सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक ज्ञान दिई स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने कार्यलाई सहयोग पुऱ्याउने छ ।

चौदण्डीगढी नगरपालिकाले चालु आ.ब. २०७८।०७९ को लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको परीक्षण गरी प्रमुख विषयहरूमा प्राप्त गरेको अंक र कार्य योजना सहितको प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

२ अध्ययनको महत्व:- सबैको समान पहुँच, विकासमा सबैको पहुँच बृद्धि र अधिकारको उपभोग गर्न, स्थानीय तहमा योजना तर्जुमा प्रकृत्यामा बस्ती तथा गाउँ स्तरबाट योजनाहरूको छनौटदेखि प्राथमिकीकरण सातै वटा चरणहरूमा लैससास अन्तर्गत कार्यान्वय गर्नु पर्ने कृयाकलापहरूमा प्रभावकारीता ल्याउनको लागि लैससास परीक्षणको महत्व रहेको छ । लैससास परीक्षण गरी सके पछि नगरपालिकाले लैससासको दृष्टिकोणबाट कमजोर रहेको क्षेत्रको पहिचान गरी लैससास सम्बन्धी कार्य योजना तयार गर्नुपर्छ र सोही कार्य योजनाको आधारमा सबल

पक्षलाई निरन्तरता दिनु पर्छ र कमजोर पक्षलाई आगामी आ.ब.मा सुधार गर्ने उपायहरु अवलम्बन गर्नु पर्छ । अब उपरान्त प्रत्येक आ.ब.को कार्तिक मसन्तसम्ममा लैससास परीक्षण गरी सक्नु पर्ने कानुनी ब्यास्था भएकोले सो समयसिमा भित्र आगामी आ.ब.मा कार्तिक समान्तभित्रमा लैससास परीक्षण गरिसक्नु पर्दछ। लैङ्गिक समताको सिद्धान्त,समविकासको सिद्धान्त,समावेशीकरणको सिद्धान्त तथा लैङ्गिक उत्तरदायित्वको सिद्धान्तलाई कार्यान्वयनमा उतार्नेको लागि पनि लैससास परीक्षण को आवश्यकता रहेको छ ।

३.लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको उद्देश्यहरु

- ❖ स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा प्रकृया लैङ्गिक सम्बेदनशिलता र जवाफ देहिताको मापन गर्न ।
- ❖ श्रोतको बाँडफाँडमा महिलाका आवश्यकता सम्बोधन भए ,नभएको बिश्लेषण गर्न।
- ❖ नीति, निर्माण तर्जुमा प्रकृत्यामा महिलाका मुद्दालाई अर्थपूर्ण छलफलमा ल्याउन र सरोकारवालाहरुलाई उत्तरदायी बन्न उत्प्रेरित गर्न ।
- ❖ लैङ्गिक मुलप्रवाहीकरणको समग्र प्रकृत्यामा सहभागी हुने तर्फ उन्मुख लैङ्गिक सम्बेदनशील आर्थिक प्रतिबद्धता निर्माण गर्न सहयोग पुर्‍याउनु ।
- ❖ नगरपालिकाको योजनाका बिभिन्न चरणमा लैससासलाई प्राथमिकीकरण तथा कार्यान्वयनमा प्रभावकारीता ल्याउनको लागि कार्य योजना तयार गर्ने ।

४.लैससास परीक्षणका अध्ययनको क्षेत्रहरु

मुख्य बिषय ५ वटा र सहायक बिषय २२ वटाको अधिनमा रहि १०० वटा सूचकहरुको परिक्षणको मुख्य आधारहरु निम्नानुसार राखिएका छन ।

मुख्य बिषयहरु

- ❖ नीति,कानुन,योजनाका क्षेत्रहरु
- ❖ संस्थागत ब्यवस्थाका क्षेत्रहरु
- ❖ मानव संसाधन तथा क्षमता विकासका क्षेत्रहरु
- ❖ सेवा प्रवाहका क्षेत्रहरु
- ❖ सुशासन तथा उत्तरदायित्वका क्षेत्रहरु
- सहायक बिषयहरु
- ❖ नीति,कानुनमा समावेशिता/सहभागिता
- ❖ योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन
- ❖ कर्मचारी,पदाधिकारी प्रतिनिधित्व
- ❖ कार्य प्रणाली समावेशी

- ❖ समिति,उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व
- ❖ बित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता
- ❖ तथ्याङ्क सङ्कन तथा व्यवस्थापन
- ❖ मानव संसाधन तथा क्षमता विकास
- ❖ अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना
- ❖ कानुनी साक्षरता
- ❖ बिपद व्यवस्थापनमा समावेशीता
- ❖ पुर्वाधार विकास
- ❖ प्रजनन स्वास्थ्य
- ❖ शिक्षा कार्यक्रम
- ❖ खाने पानी तथा सरसफाई
- ❖ स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन
- ❖ सुशासन
- ❖ उत्तरदायित्व र जवाफहिता
- ❖ सूचना तथा संचार
- ❖ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- ❖ समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्दा चौदण्डीगढी नगरपालिकाले निर्माण गरेका भिन्न दस्तावेजहरुको अध्ययन तथा अवलोकन गरिएको थियो । चौदण्डीगढी नगरपालिकाको नीति तथा बजेट कार्यक्रम,बार्षिक योजना पुस्तिका तथा बिभिन्न क्षेत्रगत कार्यक्रमहरुले लैससास क्षेत्रमा कति सम्बोधन गरेको छ भनेर अध्ययन गरिएको छ सो सम्बन्धी निर्माण भएका ऐन, कानुन, कार्यविधि र निर्देशिका नीतिहरु । यसै गरी लैङ्गिक समनताको सिध्दान्त,समविकासको सिध्दान्त,समावेशीकरणको सिध्दान्त तथा लैङ्गिक उत्तदायित्वको सिध्दान्तलाई यस नगरपालिकाको नीति तथा बजेट कर्यक्रमबाट गरिनुपर्ने बिषयहरुको अधाययनको क्रममा खोजी भएको थियो । लैससास कार्यविधिमा उल्लेखित सबै सूचकमा आधारित रहेर लैङ्गिक परिक्षण गरिएको र नगरपालिकाले गत आ.ब. २०७८।०७९ मा संचालन गरिएका बिभिन्न योजना तथा कार्यक्रममा महिलाको अर्थ पुर्ण सहभागिता तथा निर्णय प्रकृत्यामा उनीहरुको अबस्था लक्षित समुह बिधिबाट अध्ययन गरिएको ।

५. अध्ययनको तरिका र बिधि

चौदण्डीगढी नगरपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका निम्न बिधिहरु अपनाईएको थियो ।

- ❖ नगरप्रमुख श्री कालुमान लामा ज्यू अध्यक्षतामा मिति २०७९।१०।१२ गते लैससास कार्यान्वयन समिति र मिति २०७९।१०।१७ गते लैससास परीक्षण कार्य लागि सरोकारवाला सबैलाई पत्रचार गरी कार्यशाला गोष्ठीको अयोजना गरी ५ वटा मुल बिषयहरु, २२ वटासहायक बिषयहरु र १०० सूचकहरुमा समुहगतरुपमा दफावार छलफल गरी स्वमूल्यांकन गरी अंक निर्धारण गरिएको थियो ।
- ❖ नगरपालिकाले गत आर्थिक बर्ष २०७७।०७।८ का लागि स्वीकृत गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरु संचालनको लागि गठन भएका उपभोक्ता समितिहरुमा ४०% महिलाहरुको सकृय सहभागिताको अबस्था जान्न बुझ्नका लागि उपभोक्ता समितिहरूसँग सामुहिक छलफल बिधिबाट सूचना संकलन गरिएको थियो ।
- ❖ नगरपालिकामा उपलब्ध लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी कार्यविधि, निर्देशिका र अन्य दस्तावेजहरुको अध्ययन गरियो ।
चौदण्डीगढी नगरपालिका अन्तर्गत बिषयगत समितिका संयोजकहरु, शाखा प्रमुख लगायत अन्य कार्यरत कर्मचारीहरु र कार्य दलका पदाधिकारी बीच छलफल अन्तरकृया गरी लैससास पुर्व तयारी बैठक सम्पन्न गरिएको थियो ।
- ❖ लैससासको क्षेत्रमा बिगत आ.ब. २०७७।०७।८ लागि तय गरेको नीति तथा कार्यक्रम र विनियोजित गरेको बजेट गत आ.ब. २०७८।०७।९ को तुलनात्मक अध्ययन गरिएको ।
- ❖ चौदण्डीगढी नगरपालिका जिम्मेवार पदाधिकारी र कर्मचारीहरु ४० जनालाई लैससास सम्बन्धी १ दिने कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरी सूचकहरुको अंक सामुहिक सहमतिको आधारमा निर्धारण गरियो ।
- ❖ लैससास सम्बन्धी परीक्षणको लागि गत आ.ब २०७८।०७।९ मा संचालित योजना तथा कार्यक्रमहरुको स्थलगत अवलोकन गरी पृष्ठपोषण दिईएको ।
- ❖ नगरपालिकामा गठित बिभिन्न बिषयगत समितिहरु जस्तै पुर्वाधार विकास समिति, आर्थिक विकास समिति, सामाजिक विकास समिति, वातावरण तथा बिपद ब्यबस्थापन समिति, र सुशासन तथा संस्थागत विकास समितिका पदाधिकारीहरूसँग लैससाससँग सम्बन्धित बिषयहरुमा गहनरुपले छलफल गरियो ।
- ❖ सार्वजनिक नुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण र बार्षिक समीक्षा प्रतिवेदन अध्ययन गरियो ।
- ❖ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको लागि निर्धारित ५ वटा मुल बिषय र २२ वटा सहायक बिषयहरुको १०० वटा सूचकहरु मध्ये ५५ वटा सूचकको प्राप्ताङ्क अंक सहित माकुरे जालो प्रस्तुत गरी सबल पक्षलाई निरन्तरता दिने र कमजोर पक्षलाई सुधार गर्नु पर्ने प्रतिबद्धता सहित कार्य योजना तयार गरिएको छ ।

६.सहभागीहरु

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यको लागि तयारी चरणमा सबै सरोकारवालाहरूसँग छुट्टा छुट्टै समुहगतरूपमा छलफल गरिएको थियो भने नगरप्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडाध्यक्षहरु, नगरकार्यपालिकाका सदस्यहरु लगायत बिषयगत समितिका पदाधिकारी, बिषयगत शाखाका कर्मचारीहरु, वडा सदस्यहरुको उपस्थितिमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण सुसम्पन्न भएको थियो । कार्यशाला गोष्ठी कार्यक्रममा ४० जना सहभागीहरुको विवरण यो प्रतिवेदनको अनुसूचीमा समावेश गरिएको छ ।

७. तथ्यांक प्रस्तुतीकरण खण्ड

लैससास सम्बन्धी मुख्य बिषय, सहायक बिषय र त्यस अन्तर्गतका सूचकहरुको प्राप्ताङ्क अंक

क्र.सं.	मुख्य बिषय र सहायक बिषयहरु	पुर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	कैफियत
१	निति, कानुन, योजना	२०	११.५	
१.१	नीति र कानुनमा समावेशीता र सहभागिता	८	४	
१.२	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	५	
१.३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	२.५	
२.	संस्थागत ब्यबस्था	२०	१२	
२.१	कर्मचारी, पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.५	
२.२	कार्य प्रणालीमा समावेशी	४	२.५	
२.३	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२.५	
२.४	बित्त ब्यबस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	२.५	
२.५	तथ्याङ्क संकलन तथा ब्यबस्थापन	४	२	
३.	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१२.५	
३.१	मानव संसाधन तथा क्षमता विलकास	८	५.५	
३.२	हनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना	४	२.५	
३.३	कानुनी साक्षरता	४	२	
३.४	बिपद ब्यबस्थापनमा समावेशिता	४	२.५	
४.	सेवा प्रवाह	२०	९.५	
४.१	पुर्वाधार विकास	४	२	
४.२	प्रजनन स्वास्थ्य	४	२	
४.३	शिक्षा कार्यक्रम	४	२	
४.४	खाने पानी तथा सरसफाई	४	१	
४.५	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र ब्यबस्थापन	४	२.५	

५.	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	११	
५.१	सुशासन	४	२.५	
५.२	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	२	
५.३	सूचना तथा संचार	४	२.५	
५.४	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	२	
५.५	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४	२	
	जम्मा	१००	५६.५	

यस नगरपालिकामा नियमितरूपले लैससास परीक्षणको अभ्यास भईरहेको यस प्रति सबै जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीको सकारात्मक सोच रहेको छ ।

यस नगरपालिकामा गत बिगत बर्षमा नै लैससास नीति,रणनीति तयार भई प्रचलनमा रहेको र यस नगरपालिकामा जेष्ठ नागरिक,असक्त अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरु र बालबालिकाहरुको सहजताको लागि यस नगरपालिकाको नयाँ प्रशासकीय भवनमा लिफ्टको ब्यबस्था गरेको छ ।

६० बर्ष उमेर पुरा भएका महिला स्वयमसेविकाहरुलाई प्रोत्साहन स्वरुप रु. ६०,०००।-नगद प्रदान गरी बिदाई गरिने ब्यबस्था भएको र ६० बर्ष उमेर पुरा भएका जेष्ठ नागरिकको मृत्यू भएमा निजको नजिकको हकदारलाईको किरिया खर्च बापत रु.१०,०००।-(दस हजार मात्र)दिईने नीतिगत ब्यबस्था भएको छ ।साथै ६० बर्ष उमेर पुरा भएका जेष्ठ नागरिकको औषधी उपचार तथा यातायातमा ५०% सहुलितको लागि परिचय पत्र, अपाङ्गता परिचय पत्र उपलब्ध गराउने ब्यबस्था भएको छ ।

बिश्लेषण खण्ड

८. लैससास परीक्षणको तुलनात्मक अध्ययन र बिश्लेषणका औजारहरु

- लैससासको दृष्टिकोणले यस नगरपालिकाकानीतिगत,संस्थागत कार्यक्रम तथा योजनाको सूचकहरुलाई आधार मानि माकुरा जालो र ग्राफ बिधिबाट बिश्लेषण गरिएको ।
- लैससासको दृष्टिकोणले यस नगरपालिकाको नीतगत,संस्थागत तथा कार्यक्रमको सूचकलाई आधारमानि स्तम्भ चित्रमा बिश्लेषण गरिएको ।
- यस नगरपालिकाको लैससासको क्षेत्रमा देखिएको सबल पक्षलाई निरनतरता दिने र कमजोर पक्षहरुलाई सुधार गर्न बिश्लेषण गरिएको ।

मुख्य बिषयहरु ५ वटा र सहायक बिषयहरु २२ वटा छन । एउटा मुख्य बिषयको अंकभार २० कायम गरिएकोछ । जस अन्तर्गत १०० वटा सूचकहरु छन । प्रत्येक सूचकको १ अंक कायम गरिएको छ ।

क्र.सं.	मुख्य बिषय	सहायक बिषय	पुर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१.	नीति,कानुन,योजना	१.१.नीति रकानुनमा समावेशिता,सहभागिता-८ वटा	२०	

		सूचकहरु १.२.योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन-८ वटा सूचकहरु १.३.बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन-४		
२.	संस्थागत व्यवस्था	२.१.कर्मचारी,पदाधिकारी प्रतिनिधित्व-४ २.२.कार्य प्रणाली समावेशी-४ २.३. समिति,उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व-४ २.४.वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता-४ २.५.तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन-४	२०	
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	३.१. मानव संसाधन तथा क्षमताविकास-८ ३.२.अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना-४ ३.३.कानुनी साक्षरता-४ ३.४. बिपद व्यवस्थानमा समावेशिता-४	२०	
४.	सेवा प्रवाह	४.१.पुर्वाधार बिकास-४ ४.२.प्रजनन स्वास्थ्य-४ ४.३.शिक्षा कार्यक्रम-४ ४.४.खानेपानी तथा सरसफाई-४ ४.५.स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन-४	२०	
५.	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	५.१.सुशासन-४ ५.२.उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता-४ ५.३.सूचना तथा संचार-४ ५.४.अनुगमन तथा मूल्याङ्कन-४ ५.५.समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार-४	२०	
	जम्मा		१००	

१.सर्वोत्तम- ८० भन्दा माथी अंक प्राप्त गरेमा ।

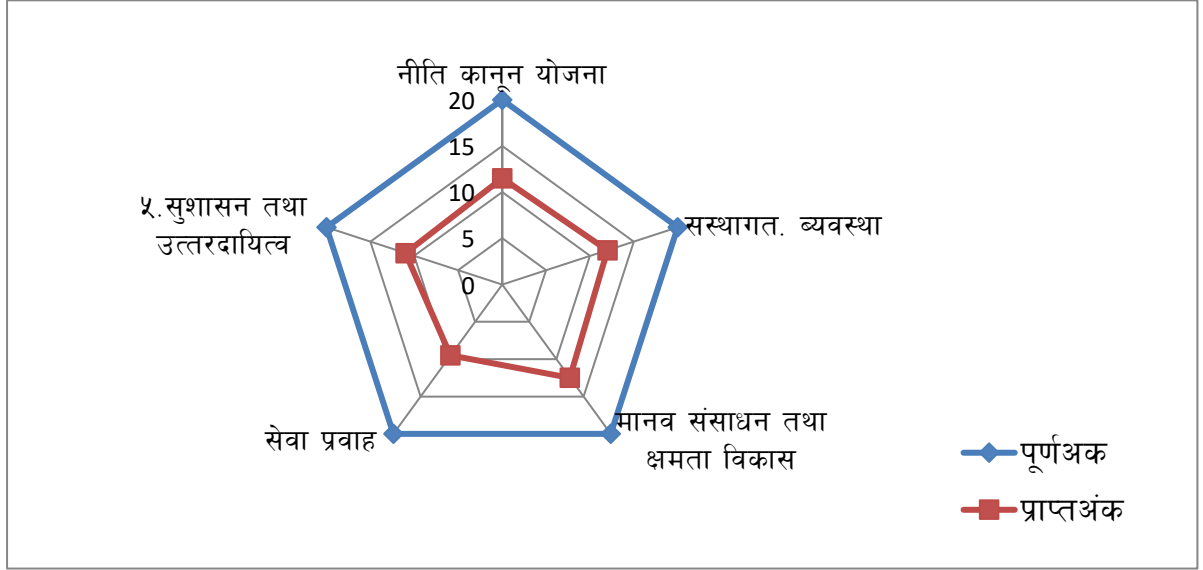
२.उत्तम - ६०-८० सम्म अंक प्राप्त गरेमा

३.सामान्य- ४०-६० सम्म अंक प्राप्त गरेमा

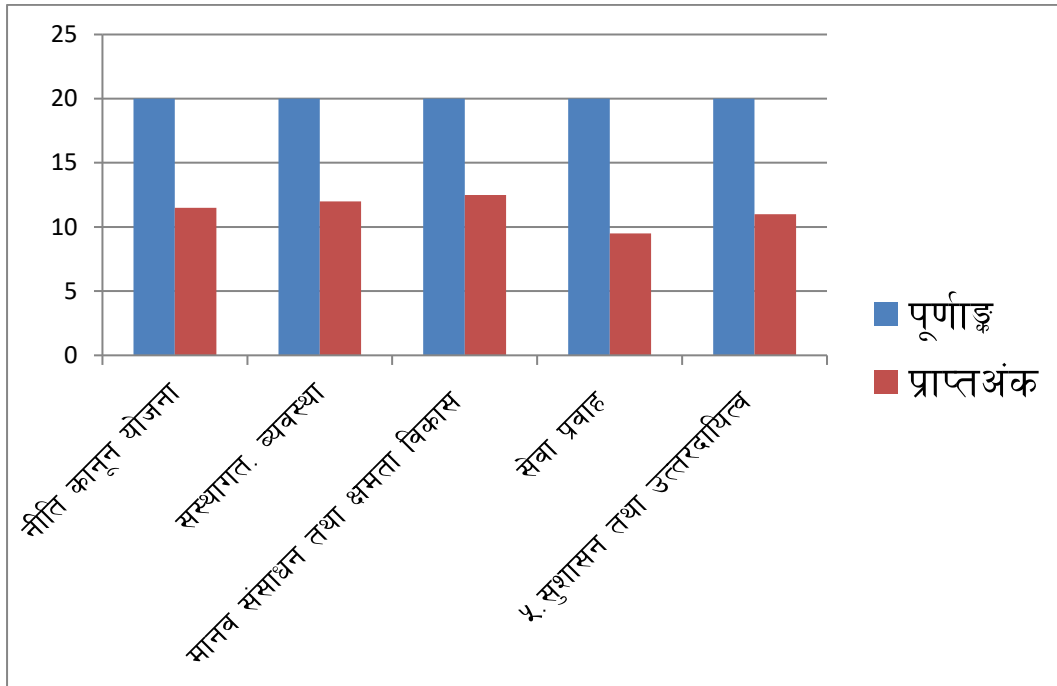
४.कमजोर- ४० भन्दा तल अंक प्राप्त गरेमा

प्रमुख बिषयहरुले कति कति अंक प्राप्त गरे भन्ने बिषयमा सामुहिक छलफलबाट अंक निर्धारण गरेको थियो । उक्त प्राप्त अंक माकुरे जाले बिधिबाट बिश्लेषण गरिएको छ । यसै गरी प्रमुख बिषयको प्राप्त अंकलाई तालिका मार्फत पनि प्रस्तुत गरिएको छ ।

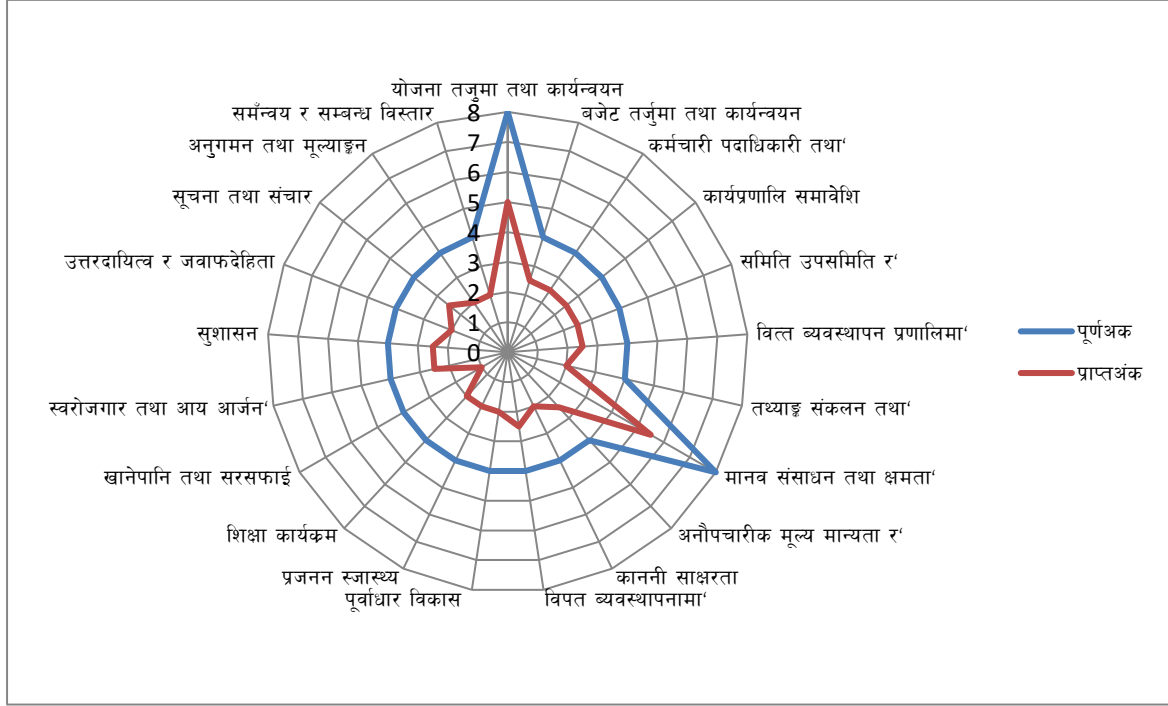
लैससास परीक्षण सूचकहरुमा प्राप्त नतिजा माकुरी जालोमा प्रक्षेपण



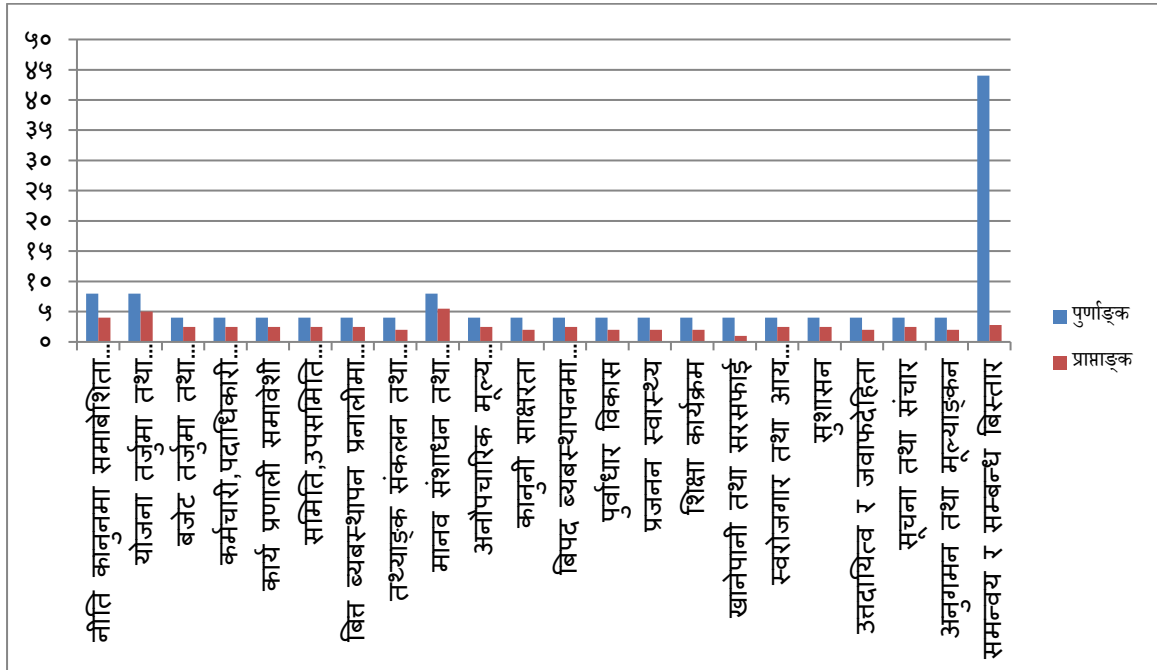
लैससास परीक्षण सूचकहरु प्राप्त नतिजा स्तम्भ चित्रमा प्रतिबिम्ब



लैससास परीक्षण सूचकहरुमा प्राप्त नतिजा माकुरी जालोमा प्रक्षेपण



लैससास परीक्षण सूचकहरु प्राप्त नतिजा स्तम्भ चित्रमा प्रतिबिम्ब



९.तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण

यस नगरपालिकाको गत बित्त आ.ब.को वार्षिक कार्यक्रम नीति तथा बजेटको अध्ययन गर्दा लैससासको क्षेत्रमा तुलनात्मकरूपले बजेट विनियोजन तथा कार्यान्वयनको क्षेत्रमा लगानी गरेको पाइयो। जातीय छुवाछुत सम्बन्धी चेतनामुलक कार्यक्रम,बाल विवाह,बहुविवाह, दहेज प्रथा बिरुद्धको कार्यक्रम, बाल क्लव गठन आदि कार्यक्रमहरु सन्तोषजनकरूपमा संचालन गरेको पाइयो ।

मुख्य उपलब्धि Findings

- लैससासको अबधारणाको बिषयमा सरोकारवालहरुलाई जानकारी प्राप्त भयो रसोही अनुरूप आगामी दिनमा कार्यक्रम संचालन गर्ने प्रतिबद्धता प्राप्त भयो ।
- महिला तथा बालबालिकालाई प्रत्यक्ष लाभ हुने योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकता राख्ने ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने किसिम को कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- योजना तर्जुमा तथा संचालन प्रकृत्यामा महिला,दलित,बालबालिका,मधेसी,मुस्लिम,थारु,जेष्ठ नागरिक,यौनिक अल्पसंख्यक वर्गहरुको अधिकतम सहभागी हुने वातावरण सृजना गर्ने ।

९. १.लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण बजेट परिक्षण बिधिबाट देखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

- **नीति,कानून,योजना:-**यसमा ३ वटा सहायक बिषयहरुमा २० पुर्णाङ्कमा जम्मा ११.५ अंक प्राप्त गरेको देखिन्छ। जुन ५५% अंक हासिल गरेको छ । तलनात्मकरूपमा सूचकहरुको बिश्लेषण गर्दा ५ वटा सूचकमा १ अंक, १३ वटा सूचकमा ०.५ अंक र २ वटा सूचकमा ० अंक प्राप्त गरिएको छ । यो शिर्षकमा सन्तोषजनक देखिए पनि यस बिषयमा सबैको ध्यान जानु र आगामी बर्षमा सुधार गरी उत्तम अंक प्राप्त गर्न प्रयास गर्नुपर्दछ ।
- **संस्थागत ब्यबस्था:-**यसमा ५ वटा सहायक बिषयहरुमा २० पुर्णाङ्कमा जम्मा १२ अंक प्राप्त गरेको देखिन्छ। जुन ६०% अंक हासिल गरेको छ । तलनात्मकरूपमा सूचकहरुको बिश्लेषण गर्दा ७ वटा सूचकमा १ अंक, १० वटा सूचकमा ०.५ अंक र ३ वटा सूचकमा ० अंक प्राप्त गरिएको छ । यो शिर्षकमा सन्तोषजनक देखिए पनि यस बिषयमा सबै सरोकारवाला जनप्रतिनिधिहरु र कर्मचारीहरुको ध्यान जानु र आगामी दिनमा सुधार गरी सर्वोत्तम अंक हासिल गर्ने प्रयास गर्नुपर्दछ ।

- **मानव संसाधन तथा क्षमता विकास:-** यसमा ३ वटा सहायक बिषयहरूमा २० पुर्णाङ्कमा जम्मा १२.५ अंक प्राप्त गरेको देखिन्छ। जुन ५७ % अंक हासिल गरेको छ। तलनात्मकरूपमा सूचकहरूको बिश्लेषण गर्दा ६ वटा सूचकमा १ अंक, १३ वटा सूचकमा ०.५ अंक र १ वटा सूचकमा ० अंक प्राप्त गरिएको छ। यो शिर्षकमा सन्तोषजनक देखिए पनि यस बिषयमा सबैको ध्यान जानु र आगामी बर्षमा सुधार गरी उत्तम अंक प्राप्त गर्न प्रयास गर्नुपर्दछ।
- **सेवा प्रवाह:-** यसमा ५ वटा सहायक बिषयहरूमा २० पुर्णाङ्कमा जम्मा ९.५ अंक प्राप्त गरेको देखिन्छ। जुन ४७ % अंक हासिल गरेको छ। तलनात्मकरूपमा सूचकहरूको बिश्लेषण गर्दा ६ वटा सूचकमा १ अंक, ७ वटा सूचकमा ०.५ अंक र ७ वटा सूचकमा ० अंक प्राप्त गरिएको छ। यो शिर्षकमा सन्तोषजनक देखिए पनि यस बिषयमा सबैको ध्यान जानु र आगामी बर्षमा सुधार गरी उत्तम अंक प्राप्त गर्न प्रयास गर्नुपर्दछ।
- **सुशासन तथा उत्तरदायित्व:-** यसमा ५ वटा सहायक बिषयहरूमा २० पुर्णाङ्कमा जम्मा ११ अंक प्राप्त गरेको देखिन्छ। जुन ५५% अंक हासिल गरेको छ। तलनात्मकरूपमा सूचकहरूको बिश्लेषण गर्दा ७ वटा सूचकमा १ अंक, ८ वटा सूचकमा ०.५ अंक र ५ वटा सूचकमा ० अंक प्राप्त गरिएको छ। यो शिर्षकमा सन्तोषजनक देखिए पनि यस बिषयमा सबैको ध्यान जानु र आगामी बर्षमा सुधार गरी उत्तम अंक प्राप्त गर्न प्रयास गर्नुपर्दछ।
समस्तिगत रूपमा लैससास परीक्षणको पुर्णाङ्क १०० मा ५६.५% अंक प्राप्त गरी अबस्था सामान्य रहेको र आगामी दिनमा यस क्षेत्रमा देखिएको कमी कमजोरीहरूलाई सुधार गरी लैससास परीक्षणमा सर्वोत्तम अंक ल्याउने प्रयास गरिने अपेक्षा गरिएको छ।
(Gender Equality and social Inclusion) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको परीक्षणका बिषयमा सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक ज्ञान दिई स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने कार्यलाई सहयोग पुऱ्याउने छ।

चौदण्डीगढी नगरपालिकाले चालु आ.ब. २०७८।०७९ को लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको परीक्षण गरी प्रमुख बिषयहरूमा प्राप्त गरेको अंक र कार्य योजना सहितको प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

१०.सवल पक्ष ससुधार गर्नु पर्ने पक्ष,अवसर र चनौतीहरु (SWOT Analysis)

मुख्य बिषय	सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	चुनौती
नीति, कानुन, योजना	प्रयासरूपले कार्यविधि, नियमावली, निर्देशिकाहरु प्रकाशन भएको ।	कार्यविधि, नियमावली र निर्देशिकाको पालना नभएको ।	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको सहयोग र मन्वय	समुदयस्तरमा प्रयास कार्यविधि निर्देशिका पुर्‍याउनको लागि प्रकाशित गर्न बजेटको अभाव ।
	योजना तर्जमा तथा कार्यान्वयन प्रकृयामा सबै वर्ग, समुदायहरुलाई सहभागीताको लागि जानकारी गराउने ब्यस्था	लक्षित बर्ग मुहसर समुदाय, अन्य बिपन्न समुदयको महिलाहरुको उपस्थिती न्यन हुने गरेको	वडास्तरमा टोल विकास संस्थाका पदाधिकारी, जनप्रतिनिधि र कर्मचारी परिचालन गर्ने	मुसहर र बिपन्न बर्गलाई सहभागी गराउन कठिनाई ।
	नीति कानुनको मस्यौदा तयार गर्दा महिला तथा बन्चितामा परेका समुदाय एवं लक्षित वर्गको समस्यालाई अध्ययन गरेर समावेशी स्वरुपको नीति कानुन सम्पादन गर्ने गरिएको नीति कानुन सामाजिक बिभेद अन्त्य गर्ने प्रयास गरेको र श्रममा हुन सक्ने बिभेद अन्त्य गरिएको ।	प्राथमितामा नराखिएको	स्थानीय सरकार, नीति, कार्यविधि निर्माण भएको	परम्परागत, धार्मिक र पतृसत्तात्मक सोचबाट माथि उठन नसक्नु,
	नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विकासका पक्षहरुलाई समावेश गरिएको ।	कार्यान्वयनमा उदासिनता देखिएको	लैससास परीक्षणको लागि सहजकर्ता भएको, नीति, कार्यविधि भएको ।	---
	लैङ्गिक हिसा निवरण कोषको स्थापना भएको	प्रयास बजेट नभएको		
	आवधिक तथा बार्षिक नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरुमा लैससास विकास सम्बन्धी बिषय बस्तु समावेश भएको योजना निर्माण गर्दा समानुपातिक सहभागितालाई ध्यानमा राखेर लक्षित वर्गको हित को लागि समुदाय स्तरबाट प्रस्ताव माग भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई सम्बोधन हुने गरेको ।	बजेट बिनियोजनमा कमी भएको ।	लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट निर्शिका २०७७, नगरपालिकाको नीति, कार्यक्रम	लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको बिषयमा सबैलाई जानकारी गराउन नसक्नु ।
संस्थागत ब्यबस्था	यस नगरपालिकामा गठन हुने समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अय लक्षित वर्गको सहभागीता रहेको	-----	स्थानीय ऐन कानुन भएको, जनसरतिनिधिको सहयोग प्राप्त गर्न सकिने ।	भौगोलिक अवस्थाले तोकिएको समयमा बैठकमा उपस्थित नहुनु
	उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला तथा बन्चितकरणमा परेका महिला तथा पुरुषको समावेशीरूपले प्रतिधित्व हुने ब्यबस्था गरेको ।	अर्थपुर्ण सहभागिता हुन कठिनाई भएको ।	समुदाय स्तरमा महिला तथा अन्य लक्षित बर्गलाई सचेतना सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरेर,	
	महिला, बालबालिका, दलित तथा अन्य लक्षित वर्गको विकास तथा सशक्तिकरणको लागि बजेट विनियोजनको	न्युन बजेट विनियोजन हुने गरेको ।		

	व्यवस्था भएको ।			
	नगरपालिकामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने नागरिकहरूको र व्यक्तिगत घटना दर्ताको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अधावधिक नियमितरूपले हुने गरेको	वडास्तरमा दक्ष प्राविधिक कर्मचारीको कमी ।	संघीय सरकारको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग प्राप्त भएको ।	
	नगरपालिकामा कर्मचारी पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाती वर्ग लिङ्ग र समुदायको प्रतिनिधित्व हुने गरी समावेशी हुने गरेको ।	औषतरूपमा लक्षित वर्गको समुदायले प्रतस्पर्धा गर्न नसक्नु ।	लोक सेवा कक्षा संचालन गरेर	जनचेतनाको करणले प्रतिनिधित्व गराउन नसिएको ।
	लैससास सम्बन्धी सम्पर्क व्यक्ति तोकिएको र शाखा स्थापना भएको ।	श्रोत साधनको अभाव हुने गरेको ।	जनशक्तिलाई परिचान गर्ने,	सरोकारवालाहरूको उदासिनता
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी विषय बस्तुको तालिम संचालन,लैङ्गिक सम्बन्धित भाषाको प्रयोग र महिला आवश्यकता समेटिएको ।	बिपन्न महिला तथा लक्षित वर्गको पहुँच हुन कठिनाई हुने गरेको ।	तालिम गोष्ठी संचालनको लागि जनशक्ति भएको ।	
	महिला तथा लक्षित वर्गबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र नगरपालिका कार्य रत कर्मचारीहरूलाई विषयगत कानुनहरूको पालिकाले जारी गरेको कानुनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानुनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको ।	अभिमुखीकरण भएपनि व्यवहारिकरूपमा कार्यान्वयन सन्तोषजनक हुन नसकेको ।	ऐन कानुन र जनशक्ति भएको ।	बजेट व्यवस्थापनमा समस्या हुनु
	महिला विरुद्ध हिंने सबै प्रकारका हिंसा न्यूनीकरण गर्ने गर्दा समावेशी समानुपातिक सिद्धान्तको आधारमा लक्षित वर्गको हितमा कार्यक्रम तथा योजना तर्जुमा हुने गरेको	समुदायस्तरमा चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्न नसकेको ।	लैससास नीति र महिला हिंसा निवारण कोष कार्यविधी हुनु	प्रयाप्त बजेटकोषमा नहुनु ।
	नगरपालिका भित्र आर्थिक अबस्था कमजोर भएका बालालिका तथा बन्धितकरणमा परेका समुदायका सबै बालबालिकाहरूलाई दिवा खाजा,निशुल्क पाठ्यपुस्तक र पोषाक उपलब्ध गराउने व्यवस्था भएको ।	बिपन्न र मुसहर समुदायका बालबालिकाहरूलाई नियमितरूपले उपस्थित गराउन कठिनाई भएको ।	बिधालयतथा व्यवस्थापन समिति	अभिभावको चेतना र गरिबीले गर्दा नियमितरूपले उपस्थित नहुनु।
	बेरोजगार तथा गरिबीको रेखामुनी रहेका व्यक्तिहरूको लागि MEDPA कार्यक्रम अन्तर्गत सीपमुलक तालिम,लघु उद्यु व्यवसाय संचालन तथा रोजगार कार्यक्रम दिईने गरेको ।	सीप प्रदान गरे पनि आर्थिक अभावले सन्तोषजनकरुले व्यावसाय संचालन गर्न नसकेको ।	MEDPA र रोजगारी कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।संघ,संस्थाहरूको सहयोग प्राप्त भईरहेको ।	बजारमा प्रतिस्पर्धा व्यावसाय गर्न नसक्नु,बजार ल्य नहुनु ।
सेवा प्रवाह	नगरपालिका भित्र निर्मित भौतिक पुर्वाधार संरचनाहरू ड्रइङ,डिजायन गर्दा महिला मैत्री, बाल मैत्री र अपाङ्ग	कार्यान्वयनमा कमी भएको ।	दक्ष प्राविधिक एवं प्रयाप्त जनशक्ति भएको	समुदायस्तमा बुझाउन नस्क्नु ।

	मैत्री हुने प्रावधान सहित भवन तथा संरचना मापदण्ड तयार भएको ।			
	परिवार नियोजन,खोप, पोषण र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरुको प्रजनन् स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रम संचालन भएको ।	सबै खोप केन्द्र ब्यबस्थित नहुनु । प्रसुति सेवा भएपनि बिशेषज्ञ नहुनु,उत्तरप्रसुति सेवा नभएको किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवा नभएको ।	शिशु स्याहार केन्द्र स्थापना,अस्पताल ,ब्यस्थापन समिति हुन	जनचेतनाको कमी,परम्परागत सोच,
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	नगरपालिकाको सुशासन तथा जवाफदेहीताको लागि नियमितरूपमा कार्यक्रम हरुको सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,सार्वजनिक परीक्षण ,पत्रकार भेटघाट र स्थानीय पत्रपत्रिका एंव एफएम माध्यमबाट सूचना प्रकासित तथा प्रशारण साथै सूचना अधिकारीको ब्यबस्था सहित निजको नाम,पद,सम्पर्क नं. र फोटो सहित सबैले देखिने स्थानमा राखिएको ।	लक्षित वर्गको पहुँच नहुनु ।	सरोकारवालाहरु राजनैतिक दल,संघ संस्थाहरुको सहयोग ,पत्रपत्रिका तथा रेडियो प्रसारण नगरपालिकाको वेवसाईट,फेसबुक पेज आदि ।	समुदय स्तरमा पत्रपत्रिका समयमा नपुग्नु ,
	बिपद ब्यबस्थापन सम्बन्धी प्रतिकार्य बिधि,कार्यनीति तयार भएको ।	बिपद प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्दा बिपद ब्यबस्थापनको क्षेत्रलाई प्राथमिकता नदिईएको ।	ऐन कानुन भएको, स्थानीय बिपद ब्यबस्थापन समिति गठन भएको ।	कार्यान्वयनमा धेरै खर्च लाग्ने आधुनिक प्रविधि र दक्ष प्राविधिकाहरुको आवश्यकता बिपदका धेरै क्षेत्र भएकोले सम्बोधन गर्न प्रयास बजेटको कमी
	महिला तथा बन्चितकरणमा परेको समुदायको हक हितमा बिपद सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन भएको ।	बिपद सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा बन्चितकरणमा परेको समुदायको अबस्था र आवश्यकता लाई ध्यान नदिईएको ।	महिला तथा बन्चितकरणमा परेका समुदायको अबस्था र बिपदको बिश्लेषण गरी समितिमा छलफल गर्ने ।	बिपन्न महिला तथा बन्चितकरणमा परेको समुदाय संकटासन्न क्षेत्रमा बसोबास गर्ने भएकोले निजहरुको समुहिक ब्यबस्थापनमा कठिनाई ।

११. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास कार्ययोजना

मुल शिर्षक		अवस्था सुधारका लागि आवश्यक कृयाकलाप	कृयाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयाबधि	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पुर्णाङ्क	प्राप्तङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
नीति,कानुन,योजना २०		योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एंव लक्षित समुहको छुट्टै अवस्था बिश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार सबै कार्यक्रम तय गर्ने ।	म.बा.शाखा	नगरकार्यपालिका	प्र.प्र.अ.	आगामी आ.ब. १ बर्ष	१,००,०००।-	
संस्थागत ब्यस्था		स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरु (पदाधिकारी /	म.बा.शाखा	नगरसभा	प्र.प्र.अ.	आगामी आ.ब.१	-	-

		कर्मचारी)को समानरूपमा ५०/५० प्रतिशत प्रतिनिधित्व हुने नीति लिईने ।						
मानव शंसाधन तथा क्षमता विकास २०		आगामी आ.ब.मा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्व तयारी कक्षा संचालन कार्यक्रम गर्ने	सामाजिक विकास	नगरसभा	प्रप्रअ		४,००,०००।-	
		महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेईजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटका बाह्र वटा प्रतिबद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारी कर्मचारीलाई जानकारी भएको र सोको अभिमुखिकरण गरेको ।	सामाजिक विकास	नगरकार्यपालिका	प्रप्रअ	आगामी बर्ष	२,००,०००।-	
सेवा प्रवाह २०		वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभुत खण्डिकृत सूचना, तथ्याङ्क संकलन तथा अधावधिक गर्ने गरेको	म.बा.	नगरकार्यपालिका	प्रप्रअ	आगामी बर्ष	३,००,०००।-	
		स्थानीय तहले १५००वर्गफिट भन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना सम्बन्धी नक्शा स्वीकृत गर्दा महिला ,लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माणको लागि नीति बनाउने ।	योजना तथा प्राविधिक	नगरकार्यपालिका	प्रप्रअ	आगामी आ.ब.	---	
		चौ.न.पा.को कार्यालय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा सेवाग्राहीहरुलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था गर्ने ।	योजना तथा प्राविधिक	नगरकार्यपालिका	प्रप्रअ	आगामी बर्ष	ल.ई अनुसार	
		यस नगरपालिकाको सबै गाँउ बस्ती तथा टोल टोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहर छुट्याउने ब्यबस्था फोहर संकलन तथा बिसर्जन घरघरमा भान्साको फोहर पानीपानीबाट करेसाबारी काँसीखेती तथा गमला र फूलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम संचालन हुने गर्ने ।	योजना प्राविधिक	नगरकार्यपालिका	प्रप्रअ	आगामी बर्ष	१०,००,०००।-	
सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०		महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना ,संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नं.१३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना मा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक विकास	नगरकार्यपालिका	प्रप्रअ	आगामी	२,००,०००।-	
		गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र कृयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरु ब्यबस्थापन गर्ने ।	सहकारी,	नगरकार्यपालिका	प्रप्रअ	आगामी	१५,००,०००।-	

१२.निष्कर्ष

यस नगरपालिका नगरकार्यालयाको बैठकमा मिति २०७९।१०।१२ गते लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन २०७८ दफा ३.२.१ बमोजिम ११ सदस्य लैससास कार्यान्वयन समिति र आ.ब.२०७७।०७८ को लैससास परीक्षणका लागि कार्य दल गठन गर्नको लागि आवश्यक सहयोग गरीयो । हामी सहजकर्ता टोलीलाई सहयोग र समन्वय गरी अध्ययन,छलफल, अन्तरकृयाहरु सफल पूर्वक सम्पन्न भयो ।कार्यदलको सकृय सहयोगमा नगरपालिकाका विषयगत ५ वटा समितिका पदाधिकारीहरु,विषयगत शाखा प्रमुख तथा अन्य कर्मचारीसँग लैङ्गिक संवेदनशिताको विषयमा घनीभुत छलफल एवं आवश्यक दस्तावेजहरुको अध्ययन गरियो । नगरपालिकाबाट संचालन भएका योजना तथा कार्यक्रमहरुको उपभोक्ता समिति,अनुगमन समितिका पदाधिकारीहरुलैससास कार्यान्वयनको प्रभावकारीतालाई लक्षित समुह बिच छलफल गरी अध्ययन गरी लैससास परीक्षणको प्रथम चरण,दोश्रो चरण र तेश्रो चरण पुरा गरी सम्पन्न गरियो ।

१३.सुझाव

एक महिना भित्रमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा स्थापना गरी एक जना कमर्चारीलाई लैससास सम्पर्क ब्यक्ति तोकिनकोलागि सुझाव दिएको । परीक्षणको क्रममा देखिएको सवल पक्षलाई निरन्तरता दिने र कमजोर पक्षलाई सुधार गर्नको लागि आवश्यक कृयाकलापहरु सञ्चालन गर्ने साथै लैससास कार्यान्वयन समितिको नियमित रुपले बैठक सञ्चालन गर्ने, महिला पुरुष सौचालय भए पनि संकेतिक रुपमा सौचालयको प्रवेश द्वारमा महिला पुरुषको तस्वीर राख्नको सुझाव दिईयो ।अपाङ्ग मैत्री र बालबालिका मैत्री सामग्रीहरु राख्नको लागि सुझाव दिईको छ । साथै कार्यशाला गोष्ठीको लागि सहभागी यातायात खर्च न्यून भएको ले समय सापेक्ष उक्त खर्च बढाउनको लागि पनि प्रशिक्षण केन्द्रलाई पनि आग्रह गरिन्छ ।

अनुसूचिहरु

चौदण्डीगढी नगरपालिकामा लैससासपरीक्षण कार्यशाला सहजिकरण तालिका

मिति २०७९।१०।१७

समय	कृयाकलापहरु	श्रोत ब्यक्ति	कैफियत
११.००-११.३०	शुभारम्भ,नाम दर्ता,परिचय,अपेक्षा,ब्यबस्थापन		
११.३०-१.००	स्थानीय तहमा लैससास परीक्षण बारे अबधारणा,लैससास परीक्षणको औचित्य	सत्यनारायण हुजदार	
१.००-२.३०	लैससास परीक्षण विधि,प्रकृया र सूचकमाथि छलफल	सत्यनारायण हुजदार	
२.३०-३.००	खाजा		
३.००-३.३०	स्वाट बिश्लेषण र लैससास परीक्षण कार्य योजना बारे सामान्य जानकारी एवं छलफल	सत्यनारायण हुजदार	
३.३०-४.००	समुहगत प्रस्तुती	समुहबाट	
४.००-४.३०बजे	समापन		

सि.नं.	मूल बिषय	सहाय क बिषय	अंक	सूचक नं.	सूचक	सूचक अंक	प्रापा ङ्क	१अंक पाउने अवस्था	०.५ अंक पाउने अवस्था	०अंक पाउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१.	नीति, कानुन, योजना	नीति, कानुन, योजना सहभागिता	८	१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानुनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पुर्व दस्तवेजको समीक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको मस्यौदाको बिषय बस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामुलक हुने गरेको/ नगरेको ।	१	०.५	स्थानीय तहको नीति तथा कानुनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पुर्व दस्तवेजको समीक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको मस्यौदाको बिषय बस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामुलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहको नीति तथा कानुनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पुर्व दस्तवेजको समीक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको मस्यौदाको बिषय बस्तु र शब्द चयन आंशिकरूपमा समावेशी र सहभागितामुलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहको नीति तथा कानुनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पुर्व दस्तवेजको समीक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको मस्यौदाको बिषय बस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामुलक हुने नगरेको ।	स्वीकृत नीति तथा कानुनी दस्तावेजहरु, स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेको मस्यौदा नीति तथा कानुनी दस्तावेजहरु, सम्बन्धित निर्णय फाइलहरु
२.				१.१.२	स्थानीय तहले आफ्ना नीति, कानुन योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडी लैससासको दृष्टिकोण उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा वा बिश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको /नगरेको	१	०.५	स्थानीय तहले आफ्ना नीति, कानुन योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडी लैससासको दृष्टिकोण उपयुक्त भए नभएको बारे आंशिकरुले (केही दस्तावेज)लेखाजोखा वा बिश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले आफ्ना नीति, कानुन योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडी लैससासको दृष्टिकोण उपयुक्त भए नभएको बारे आंशिकरुले (केही दस्तावेज)लेखाजोखा वा बिश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले आफ्ना नीति, कानुन योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडी लैससासको दृष्टिकोण उपयुक्त भए नभएको सम्बन्धमा कुनै दस्तावेज उपर लेखाजोखा वा बिश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने नगरेको ।	नीति, कानुन, योजनाका दस्तावेजहरु कार्यपालिकामा छलफल तथा निर्णयहरु
३				१.१.३	स्थानीय तहको नीति, योजनामा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिकयोजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी बिषयहरु समावेश भए /नभएको	१	१	स्थानीय तहको नीति, योजनामा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिकयोजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी बिषयहरु समावेश भए ।	स्थानीय तहको नीति, योजनामा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिकयोजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी बिषयहरु आंशिकरुले मात्र समावेश भए ।	स्थानीय तहको नीति, योजनामा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिकयोजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी बिषयहरु समावेश नभएको ।	स्थानीय कानुन, नीति आवधिक र बार्षिक योजना सम्बन्धी दस्तावेजहरु, स्थानीय राजपत्र
४				१.१.४	महिला पुरुष लगायतलैङ्गिक तथा अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक बाबेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलग्गै नीतिहरु छन चैनन ?स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरे /नगरेको ।	१	०.५	महिला पुरुष लगायतलैङ्गिक तथा अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक बाबेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलग्गै नीतिहरु भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरेको ।	महिला पुरुष लगायतलैङ्गिक तथा अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक बाबेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था नगरेको ।	महिला पुरुष लगायतलैङ्गिक तथा अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक बाबेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलग्गै नीतिहरु नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा कुनै खास व्यवस्था नगरेको ।	लैससास तथा सामाजिक विभेद गर्ने नीति दस्तावेज स्थानीय ऐन कानुन कार्यविधि निर्देशिकाहरु स्थानीय राजपत्र

५				१.१.५	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएको ऐन,नियम तथा कार्यविधिमा महिला ,किशोरी,बालबालिका तथा लक्षीत वर्ग लगायत हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको नराखिएको ।	१	०.५	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएको ऐन,नियम तथा कार्यविधिमा महिला ,किशोरी,बालबालिका तथा लक्षीत वर्ग लगायत हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको ।	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएको ऐन,नियम तथा कार्यविधिमा महिला ,किशोरी,बालबालिका तथा लक्षीत वर्ग लगायत हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु अन्त्य गर्ने सिमित प्रावधान मात्र राखिएको ।	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएको ऐन,नियम तथा कार्यविधिमा महिला ,किशोरी,बालबालिका तथा लक्षीत वर्ग लगायत हुने सबै प्रकारका बिभेदजन्य कार्यहरु अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नराखिएको ।	स्थानीय ऐन नियम,कार्यविधि, र तिनला लैससास दृष्टिले बिश्लेषण गरिएको दस्तावेज स्थानीय राजपत्र ।
६				१.१.६	संघीय कानुनले ब्यबस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बन्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सनवाई हुने प्रावन्ध मिलाएको/ नमिलाएको	१	०.५	संघीय कानुनले ब्यबस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बन्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको रसोही अनुरूप कार्यान्वयन हुने गरेको	संघीय कानुनले ब्यबस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बन्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सनवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर सोको कार्यान्वयन नभएको ।	संघीय कानुनले ब्यबस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा बन्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र बिभेद उपर सनवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको	महिला तथा बन्चितीमा परेका समुदाय माथि हुने बिभेद उपर सुनुवाई भएको प्रमाणित कागजातहरु महिला तथा बन्चितीमा परेको समुदायहरुको स्वयम भनाइहरुको दस्तावेज ।
७				१.१.७	स्थानीय निति,कानुनमा महिला पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहे /नरहेको ।		०.५	स्थानीय निति,कानुनमा महिला पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहेको र सोको कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय निति,कानुनमा महिला पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान मात्र रहेकोतर सोको कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय निति,कानुनमा महिला पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय नीति तथा कानुन,श्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज तथा विवरण
८				१.१.८	स्थानीय तहको नीति,तथा कानुनमा रैथाने र अप्रवासी कामदार तथा श्रमजिवी उपर हुने बिभेद रोक्ने प्रवधान रहे / नरहेको ।		०.५	स्थानीय तहको नीति,तथा कानुनमा रैथाने र अप्रवासी कामदार तथा श्रमजिवी उपर हुने बिभेद रोक्ने प्रवधान रहेको र सोको कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय तहको नीति,तथा कानुनमा रैथाने र अप्रवासी कामदार तथा श्रमजिवी उपर हुने बिभेद रोक्ने प्रवधान रहेको तर सोको कार्यान्वयन नरहेको ।	स्थानीय तहको नीति,तथा कानुनमा रैथाने र अप्रवासी कामदार तथा श्रमजिवी उपर हुने बिभेद रोक्ने कुनै प्रवधान नरहेको ।	स्थानीय तहको श्रम नीति तथा कानुन दस्तावेज समीक्षा प्रतिवेदन ।
९.		योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वय	८	१.२.१	आवधिक योजना र बार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिकतथा समावेशी विकासको लागि नीति,रणनीति,कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश गरे /नगरेको ।	१	१	आवधिक योजना र बार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिकतथा समावेशी विकासको लागि नीति,रणनीति,कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश गरेको ।	आवधिक योजना र बार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिकतथा समावेशी विकासको लागि नीति,रणनीति,कार्यक्रम रहेको तर सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश नगरेको ।	आवधिक योजना र बार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिकतथा समावेशी विकासको लागि नीति,रणनीति,कार्यक्रम नरहेको ।	आवधिक योजना,बार्षिक विकास कार्यक्रम लैङ्गिक तथा समावेशी विकासका लागि नीति रणनीति कार्यक्रम लक्ष्य तथा उपलब्धि सम्बन्धीआवधिक प्रतिवेदन

[illegible]

१६		बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	१.२.८.	स्थानीय तहका उपभोक्तासमितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भए नभएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी दिए /नदिएको ।	१	०.०	स्थानीय तहका उपभोक्तासमितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी दिएको	स्थानीय तहका उपभोक्तासमितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी नदिएको	स्थानीय तहका उपभोक्तासमितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता नभएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी नदिएको	उपभोक्ता समितिको गठन सम्बन्धी नीति तथा कानून उपभोक्ता समितिको संरचना
१७.			४	१.३.१.	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपुर्व समुदायका महिला, बालबालिका,अपाङ्ग, जनजाती,मधेशी,मुस्लिम,पिछडा वर्ग,दलित लगायत सबै लक्षीत वर्ग र समुदायसँग छलफल (बिश्लेषण गर्ने गरिएको नगरिएको ।	१	०	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपुर्व समुदायका महिला, बालबालिका,अपाङ्ग, जनजाती,मधेशी,मुस्लिम,पिछडा वर्ग,दलित लगायत सबै लक्षीत वर्ग र समुदायसँग छलफल (बिश्लेषण गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपुर्व समुदायका महिला, बालबालिका,अपाङ्ग, जनजाती,मधेशी,मुस्लिम,पिछडा वर्ग,दलित लगायत सबै लक्षीत वर्ग र समुदायसँग केही कार्यक्रममा छलफल (बिश्लेषण गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी दस्तावेज लक्षित समुहसंग छलफल भएको निर्णय पुस्तिका
१८				१.३.२	स्थानीय तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको ब्यबस्था गरिए। नगरिएको सोको कार्यान्वयन भए / नभएको	१	०.५	स्थानीय तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको ब्यबस्था गरिएको र सोको कार्यान्वयन भए को ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको ब्यबस्था गरिएको र सोको कार्यान्वयन नभएको	बार्षिक कार्यक्रम लैससास परीक्षण प्रतिवेदन प्रगति प्रतिवेदन
१९				१.३.३.	परीक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी बिषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिए नगरिएको र सोको कार्यान्वय भए/ नभएको ।	१	०.०	परीक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी बिषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिएको र सोको पुर्णरूपमा कार्यान्वय भएको ।	परीक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी बिषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश भएपनि सोको आंशिकरूपमा कार्यान्वय भएको ।	बार्षिक कार्यक्रम लैससास परीक्षण प्रतिवेदन प्रगति प्रतिवेदन
२०.				१.३.४.	स्थानीय तहको बार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समुहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिए /नगरिएको	१	०.५	स्थानीय तहको बार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समुहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिएको	स्थानीय तहको बार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समुहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम आंशिकरूपमा संचालन गर्ने गरिएको	बार्षिक कार्यक्रम लैससास परीक्षण प्रतिवेदन प्रगति प्रतिवेदन
२१	संस्थागत ब्यबस्था २०									

		कर्मचारी, पदाधिकारीको प्रतिनिधित्व	४	२.१.१	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी / कर्मचारी)को समाबरूपमा ५०/५० प्रतिशत प्रतिनिधित्व भएको /नभएको ।	१	०.५	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी / कर्मचारी)को समाबरूपमा ५०/५० प्रतिशत प्रतिनिधित्व भएको ।	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी / कर्मचारी)को समाबरूपमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व भएको /नभएको ।	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी / कर्मचारी)को समाबरूपमा ३३ प्रतिशत भन्दा पनि कम प्रतिनिधित्व भएको ।	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा रहेका पदाधिकारी (कर्मचारी) को नामावली
२२.				२.१.२	स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रण नीति लिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन भए/ नभएको ।	१	०.५	स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रण नीति लिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रण नीति लिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन नभएको	स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रण नीति नलिएको ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीको पदपूर्तिको सम्बन्धी नीति, कानून र पदपूर्ति सम्बन्धी निर्णय अभ्यास सम्बन्धी दस्तावेज
२३				२.१.३	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको साथै महिला संवेदनशिल कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरे /नगेको	१	१	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको साथै महिला संवेदनशिल कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको साथै महिला संवेदनशिल कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि आंशिकरूपमा समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको साथै महिला संवेदनशिल कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश नगरी भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको	संस्थागत व्यवस्था/सेवा प्रदान गर्ने रणनीतिकार्यनीति, सेवा प्रवाह सम्बन्धी दस्तावेज संगठन संरचना सार्वजनिक सुनवाई सार्वजनिक परीक्षण ,सेवाग्राही सन्तुष्टीसर्वेक्षण आदि ।
२४				२.१.४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा बञ्चिकरणमा परेका समुदाय पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेद को नीति लिएको/नलिएको तथा उक्त नीति कार्यान्वयन गरिए /नगरिएको ।	१	१	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा बञ्चिकरणमा परेका समुदाय पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेद को नीति लिएको तथा उक्त नीति कार्यान्वयन गरिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा बञ्चिकरणमा परेका समुदाय पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेद को नीति लिएको तथा उक्त नीति कार्यान्वयन नगरिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा बञ्चिकरणमा परेका समुदाय पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेद को नीति नलिएको ।	सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ,सहभागी छनौट को आधारहरू
२५.		कार्यप्रणाली समावेशी	४	२.२.१	महिला पुरुष बीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति रहेको / नरहेको	१	१	महिला पुरुष बीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति रहेको ।	महिला पुरुष बीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति नरहेको ।	महिला पुरुष बीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति नरहेको	महिला पुरुषको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउन कार्यनीति सम्बन्धी दस्तावेज वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रतिवेदन ।

[illegible]

४२				३.१.२.	स्थानीय तका पदाधिकारी, कर्मचारी ,लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास ,लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिएको नलिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समुह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गरेको /नगरेको ।	१	१	स्थानीय तका पदाधिकारी, कर्मचारी ,लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास ,लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिएको नलिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समुह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गरेको ।	स्थानीय तका पदाधिकारी, कर्मचारी ,लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास ,लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिएपनि र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समुह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित नगरेको ।	स्थानीय तका पदाधिकारी, कर्मचारी ,लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास ,लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम नलिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समुह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित नगरेको ।	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन, सहभागीहरुको विवरण,सहभागी छनौट आधार बार्षिक विकास कार्यक्रम
४३				३.१.३.	तालिमका बिषय बस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरु समेटिए नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्वेदनशील भाषाको प्रयोग भए नभएको तथा गुणस्तर ,सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिए /नलिएको ।	१	०.५	तालिमका बिषय बस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरु समेटिए नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्वेदनशील भाषाको प्रयोग भए नभएको तथा गुणस्तर ,सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिएको ।	तालिमका बिषय बस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरु समेटिए नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्वेदनशील भाषाको प्रयोग भएपनि तालिमको गुणस्तर ,सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण नलिएको ।	तालिमका बिषय बस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरु समेटिए नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्वेदनशील भाषाको प्रयोग नभएको तथा गुणस्तर ,सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण नलिए /नलिएको ।	तालिम समपन्न प्रतिवेदन,तालिम म्यानुल,तालिम मुल्याङ्कन प्रतिवेदन तालिम आवश्यकता पहिचान प्रतिवेदन ।
४४				३.१.४.	स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम,क्षमया विकास,नेतृत्व विकास तालिम ,भ्रमण आदि)मा बजेट विनियोजन भई कार्यक्रम संचालन भए /नभएको ।	१	०.५	स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम,क्षमया विकास,नेतृत्व विकास तालिम ,भ्रमण आदि)मा बजेट विनियोजन भई कार्यक्रम संचालन भएको ।	स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम,क्षमया विकास,नेतृत्व विकास तालिम ,भ्रमण आदि)मा बजेट विनियोजन भएपनि कार्यक्रम संचालन नभएको ।	स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरु (प्राविधिक तालिम,क्षमया विकास,नेतृत्व विकास तालिम ,भ्रमण आदि)मा बजेट विनियोजन नभएको तथा कार्यक्रम संचालन नभएको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम,तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन,क्षमता विकास कार्ययोजना,तालिम मुल्याङ्कन प्रतिवेदन बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
४५				३.१.५.	स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायत का कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भए /नभएको	१	१	स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायत का कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भएको	स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायत का कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही जनशक्ति भएको	स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायत का कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने जनशक्ति नभएको	बिषय बस्तुको जानकारी भएका,कर्मचारी ,पदाधिकारीको विवरण,बिषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति विवरण स्थानीय स्तरमा प्राप्त विज्ञहरु सूची (रोष्टर)
४६				३.१.६	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र शाखा ईकाईको व्यवस्था भए नभएको र ती निकायमा जनशक्तिको ब्यबस्था गरे/ नगरेको	१	१	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र शाखा ईकाईको व्यवस्था भएको र ती निकायमा जनशक्तिको ब्यबस्था गरेको	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र शाखा ईकाईको व्यवस्था भए तर ती निकायमा जनशक्तिको ब्यबस्था नगरेको	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र शाखा ईकाईको व्यवस्था नभएको	संगठन संरचना कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण ।

४७				३.१.७.	स्थानीय तहमा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्व तयारी कक्षा संचालन कार्यक्रम रहे नभएको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भए /नभएको	१	०	स्थानीय तहमा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्व तयारी कक्षा संचालन कार्यक्रम रहेको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको	स्थानीय तहमा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्व तयारी कक्षा संचालन कार्यक्रम रहेको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको	स्थानीय तहमा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्व तयारी कक्षा संचालन कार्यक्रम रहेको	बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन सहभागी छनौटका आधारहरू बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
४८				३.१.८.	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेईजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटेका बाह्र वटा प्रतिबद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारी कर्मचारीलाई जानकारी भए नभएको र सोको अभिमुखिकरण गरे/ नगरेको ।	१	०	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेईजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटेका बाह्र वटा प्रतिबद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारी कर्मचारीलाई जानकारी भएको र सोको अभिमुखिकरण गरेको ।	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेईजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटेका बाह्र वटा प्रतिबद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारी कर्मचारीलाई जानकारी भएको र सोको अभिमुखिकरण नगरेको ।	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेईजिङ्ग घोषणा पत्रले समेटेका बाह्र वटा प्रतिबद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारी कर्मचारीलाई जानकारी नभएको र सोको अभिमुखिकरण नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिती विवरण समुहगत सेवेक्षण प्रतिवेदन नगरेको ।
४९		अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार	४	३.२.१	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमको लागि बजेट विनियोजन गरे/ नगरेको	१	०.५	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमको लागि बजेट विनियोजन गरेको ।	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमको लागि मात्र बजेट विनियोजन गरेको ।	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कुनै पनि कार्यक्रमको लागि बजेट विनियोजन नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
५०				३.२.२	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाँउ नगर घोषणा गरे नगरेको र महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता को नीति लिए/ नलिएको	१	०.५	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाँउ नगर घोषणा गरे नगरेको र महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता को नीति लिएको तथा महिला हिंसाका घटना नघटेको ।	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाँउ नगर घोषणा गरे नगरेको र महिला हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशिलता को नीति लिए तर महिला हिंसाका घटना गत वर्षको तुलनामा कम घटेको ।	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाँउ नगर घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना गत वर्षको तुलनामा कमी नआएको ।	लैङ्गिक हिंसा मुक्त नगर गाँउ पालिका अषणा मिति लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति, नयायिक समिति र स्थानीय प्रहरीमा महिला हिंसा सम्बन्धी उजुरी दर्ता संख्या तथा सो सम्बन्धी बार्षिक प्रगति विवरण ।
५१				३.२.३	स्थानीय तहले महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरे/ नगरेको		१	स्थानीय तहले महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरेको	स्थानीय तहले महिला बिरुद्ध हुने केही हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरेको ।	स्थानीय तहले महिला बिरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने कुनै पनि कार्यक्रमहरु संचालन नगरेको	बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।

६०				३.४.४	बिपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र श्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सअभागितामा निर्णय गरे /नगरेको ।	१	१	बिपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र श्रोत परिचालन गर्दा सधैं महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सअभागितामा निर्णय हुने गरेको ।	बिपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र श्रोत परिचालन गर्दा कहिले काँही मात्र महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सअभागितामा निर्णय गरे /नगरेको ।	बिपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र श्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सअभागितामा निर्णय हुने नगरेको ।	बिपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन कार्यविधि ,बिपद प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको खण्ड/डीकृत तथ्याङ्क विवरण तथा नक्शाङ्कन निर्णय पुस्तिका ,उपस्थित विवरण ।
६१	सेवा प्रवाह २०	पुर्वाधार विकास	४.	४.१.१.	स्थानीय तहका भवन,भौतिकपुर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ,डिजाइनलगायत अनुमान तयार गर्दा को बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला,बालबालिका,अपाङ्गताभएका ब्यक्तिले निर्वाधरूपले प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,बालबालिका र अपाङ्ग मैत्री संवेदनशिल संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे /नगरेको	१	०.५	स्थानीय तहका भवन,भौतिकपुर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ,डिजाइन,लगात अनुमान तयार गर्दा को बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला,बालबालिका,अपाङ्गताभएका ब्यक्तिले निर्वाधरूपले प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,बालबालिका र अपाङ्ग मैत्री संवेदनशिल संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको	स्थानीय तहका भवन,भौतिकपुर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ,डिजाइन,लगात अनुमान तयार गर्दा को बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला,बालबालिका,अपाङ्गताभएका ब्यक्तिले निर्वाधरूपले प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,बालबालिका र अपाङ्ग मैत्री संवेदनशिल संरचनाको प्रावधान आंशिकरूपमा मात्र हुने गरेको	स्थानीय तहका भवन,भौतिकपुर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ,डिजाइन, लगात अनुमान तयार गर्दा को बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला,बालबालिका,अपाङ्गताभएका ब्यक्तिले निर्वाधरूपले प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,बालबालिका र अपाङ्ग मैत्री संवेदनशिल संरचनाको प्रावधान सहित हुने नगरेको	लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,बालबालिका र अपाङ्गमैत्री,संवेदनशिल संरचनाको स्वीकृत ड्रइङ,डिजाइन तथा लागत अनुमान ।
६२				४.१.२	स्थानीय तहका भवन भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू शिक्षा स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पुर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,अपाङ्ग मैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरे /नगरेको ।	१	०.५	स्थानीय तहका भवन भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू शिक्षा स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पुर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,अपाङ्ग मैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरेको ।	स्थानीय तहका भवन भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू शिक्षा स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पुर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा आंशिकरूपमा मात्र महिला लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,अपाङ्ग मैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरेको ।	स्थानीय तहका भवन भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू शिक्षा स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पुर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,अपाङ्ग मैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण नगरेको ।	लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,बालबालिका र अपाङ्गमैत्री,संवेदनशिल संरचनाको स्वीकृत ड्रइङ,डिजाइन तथा लागत अनुमान संरचनालो कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरू स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन ।

६३				४.१.३	स्थानीय तहले १५००वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना सम्बन्धी नक्शा स्वीकृत गर्दा महिला ,लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रवधान सहित स्वीकृति दिने गरेको नगरेको तथा सो बमोजिम निर्माण कार्य हुने गरेको /नगरेको		०	स्थानीय तहले १५००वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना सम्बन्धी नक्शा स्वीकृत गर्दा महिला ,लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रवधान सहित स्वीकृति दिने गरेको तथा सो बमोजिम निर्माण कार्य हुने गरेको ।	स्थानीय तहले १५००वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना सम्बन्धी नक्शा स्वीकृत गर्दा महिला ,लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रवधान सहित स्वीकृति दिने गरेको भएतापनि सो बमोजिम निर्माण कार्य हुने नगरेको	स्थानीय तहले १५००वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना सम्बन्धी नक्शा स्वीकृत गर्दा महिला ,लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रवधान सहित स्वीकृति दिने गरेको नगरेको तथा सो बमोजिम निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्वीकृति दिने गरेको ।	नगरपालिकाबाट स्वीकृत ड्रइङ,डिजाइन तता नक्शा भवन तथा पुर्वाधार निर्माण सम्पन्न सम्बन्धी स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन ।
६४				४.१.४	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परम्परागत तथा आधुमिक उर्जा(जलबिधुत लगायत बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा श्रोयबाट प्राप्त हुने उर्जा सुधारिएको चुलोआदि)को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरु संचालन गरे/ नगरेको ।		१	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परम्परागत तथा आधुमिक उर्जा(जलबिधुत लगायत बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा श्रोयबाट प्राप्त हुने उर्जा सुधारिएको चुलोआदि)को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरु संचालन गरेको ।	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई आंशिकरुपमा मात्र समेटेने गरी परम्परागत तथा आधुमिक उर्जा(जलबिधुत लगायत बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा श्रोयबाट प्राप्त हुने उर्जा सुधारिएको चुलोआदि)को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरु संचालन गरेको ।	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई समेटेने गरी परम्परागत तथा आधुमिक उर्जा(जलबिधुत लगायत बिभिन्न बैकल्पिक उर्जा श्रोयबाट प्राप्त हुने उर्जा सुधारिएको चुलोआदि)को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरु संचालन नगरेको ।	प्रोत्साहन गर्ने नीति तथआ आयोजनाहरु बार्षिक विकास कार्यक्रम तथा प्रगतिविवरण स्थलगत अध्ययन तथा अँलोकन प्रतिवेदन ।
६५		प्रजनन स्वास्थ्य		४.२.१	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्वबती महिलाहरुलाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलाउने ब्यबस्था गरी कार्यान्वयन गरे/ नगरेको ।		१	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्वबती महिलाहरुलाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलाउने ब्यबस्था गरी कार्यान्वयन गरेको ।	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्वबती महिलाहरुलाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलाउने ब्यबस्था गरेको तर सोको कार्यान्वयन नगरेको ।	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्वबती महिलाहरुलाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलाउने ब्यबस्था नगरेको ।	प्रजनन सम्बन्धी वीकृत बार्षिक नीति र कार्यक्रम अध्ययन अणुगमन ।
६६				४.२.२	स्थानीय तहको लायार्यलय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा सेवाग्राहीहरुलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरे नगरेको र सोको कार्यान्वयन भए /नभएको ।	१	०	स्थानीय तहको लायार्यलय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा सेवाग्राहीहरुलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरेको र सोको सोको कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय तहको लायार्यलय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा सेवाग्राहीहरुलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरे तपनि सोको कार्यान्वयननभएको ।	स्थानीय तहको लायार्यलय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा सेवाग्राहीहरुलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था नगरेको ।	अलग्गै स्तनपान कक्षको ब्यबस्था स्तनपान कक्ष संचालन सम्बन्धी निर्णय शाखागत कार्य विवरण ।
६७				४.२.३	परिवार नियोजन,मातृ शिशुकल्याणबिस्तारित खोप ,पोषण,जनसंख्या लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु (सुत्केरी हुदाँको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न,किशोरीहरुको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदान प्रदान गर्न,एच.आई.भी एडस,स्तन क्यान्सर ,पाठेघरको क्यानसर र आङ्ग खस्ने लगायतका बिषयहरु संचालन गरे /नगरेको ।	१	०.५	परिवार नियोजन,मातृ शिशुकल्याणबिस्तारित खोप ,पोषण,जनसंख्या लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु सबै वडाहरुमा संचालन गरेको ।	परिवार नियोजन,मातृ शिशुकल्याणबिस्तारित खोप ,पोषण,जनसंख्या लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु केही वडामा संचालन गरेको	परिवार नियोजन,मातृ शिशु कल्याण बिस्तारित खोप ,पोषण,जनसंख्या लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी बिशेष कार्यक्रमहरु संचालन नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन सम्पन्न कार्यक्रम संख्या,पटक,तथा सहभागी संख्या,कार्यक्रम संचालन स्थल समेत देखिने गरी तयार गरेकोकार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

६८				४.२.४.	महिला,आर्थिकरूपले बिपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट ब्यबस्था गरे /नगरेको तथा सोको कार्यान्वयन गरे /नगरेको ।		०.५	महिला,आर्थिकरूपले बिपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट ब्यबस्था गरी सोको कार्यान्वयन गरेको ।	महिला,आर्थिकरूपले बिपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट ब्यबस्था भए पनि सोको कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला,आर्थिकरूपले बिपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट ब्यबस्था नगरेको ।	आवधिक तथा बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम बार्षिक विकास कार्यक्रम बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
६९		शिक्षा कार्यक्रम		४.३.१	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका बिधालय जाने उमेरका सबै बालबालिका लाई बिधालय भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाएको र सो उमेर समुहका सबै बालबालिकाहरु बिधालय भर्ना भए/ नभएको ।		१	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका बिधालय जाने उमेरका सबै बालबालिका लाई बिधालय भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाएको र सो उमेर समुहका सबै बालबालिकाहरु बिधालय भर्ना भएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका बिधालय जाने उमेरका सबै बालबालिका लाई बिधालय भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाएको तर सो बमोजिम सबै बालबालिकाहरु बिधालय भर्ना नभएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका बिधालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई बिधालय भर्ना गराउने प्रबन्ध नमिलाएको ।	बिधालय भूना गराउने सम्बन्धी निर्णय बिधालय जाने उमेर समुहगत बिधार्थी भूना दर अध्ययन प्रतिवेदन ।
७०				४.३.२.	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अबस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा ,निशुल्क पाठ्यपुस्तक ,शैक्षिक सामग्रीतथा पोषाक र छात्रबृत्तीको ब्यबस्था गरी निरपक्ष वितरण हुने गरी प्रबन्ध मिलाएको /नमिलाएको ।		०.५	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अबस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा ,निशुल्क पाठ्यपुस्तक ,शैक्षिक सामग्रीतथा पोषाक र छात्रबृत्तीको ब्यबस्था गरी निरपक्ष वितरण हुने गरी प्रबन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अबस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका केही बालबालिकालाई दिवा खाजा ,निशुल्क पाठ्यपुस्तक ,शैक्षिक सामग्रीतथा पोषाक र छात्रबृत्तीको ब्यबस्था गरी निरपक्ष वितरण हुने गरी प्रबन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अबस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका बालबालिकालाई दिवा खाजा ,निशुल्क पाठ्यपुस्तक ,शैक्षिक सामग्रीतथा पोषाक र छात्रबृत्तीको ब्यबस्था गरी निरपक्ष वितरण हुने गरी प्रबन्ध नमिलाएको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन निर्देशिका बलाबालिका छनौटका आधारहरु तथा निर्णय कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।
७१				४.३.३	निरक्षर महिलाको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम भए नभएको तथा सो अनुरूपकार्यक्रमहरु (जस्तै अभिभावक शिक्षा,प्रीड तथा किशोरी कक्षा आदि) कार्यान्वयन भएको /नभएको ।		०	निरक्षर महिलाको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन भएको ।	निरक्षर महिलाको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम भए पनि सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको ।	निरक्षर महिलाको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम नभएको ।	स्वीकृत आवधिक तथा बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम बार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति विवरण कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन निरक्षर महिला सम्बन्धी अभिलेख ,सहभागी छनौटका आधार तथा सम्बद्ध निर्णय
७२				४.३.४.	बिधालयमा छात्र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय,पानीको ब्यबस्था,किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड ,साबुन लगायत आवश्यक सामग्रीको ब्यबस्था को साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे /नगरेको	१	०.५	बिधालयमा छात्र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय,पानीको ब्यबस्था,किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड ,साबुन लगायत आवश्यक सामग्रीको ब्यबस्था को साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुनेको गरेको ।	बिधालयमा छात्र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय,पानीको ब्यबस्था,किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड ,साबुन लगायत आवश्यक सामग्रीको ब्यबस्था को साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको	बिधालयमा छात्र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय,पानीको ब्यबस्था,किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड ,साबुन लगायत आवश्यक सामग्रीको ब्यबस्था नगर्नुको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको	बार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरु बिधालयको बार्षिक योजना स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।

७३		खानेपानी तथा सरसफाई	४	४.४.१	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यबस्था ,महिला,पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यबस्था र साबुन तथा स्यानटाइजर आदिको प्रबन्ध गरे/ नगरेको	१	०	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यबस्था ,महिला,पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यबस्था र साबुन तथा स्यानटाइजर आदिको प्रबन्ध गरेको ।	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यबस्था ,महिला,पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यबस्था र साबुन तथा स्यानटाइजर आदिको प्रबन्ध आशिकरूपमा गरेको ।	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने ब्यबस्था ,महिला,पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको ब्यबस्था र साबुन तथा स्यानटाइजर आदिको प्रबन्ध नगरेको ।	बार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरु बार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।
७४				४.४.२.	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सकृय सहभागितामा वडा वडामा खूल्ला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम संचालन हुने गरेको/ नगरेको ।	१	१	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सकृय सहभागितामा वडा वडामा खूल्ला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सकृय सहभागितामा वडा वडामा खूल्ला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम संचालन हुने गरेको तर स्थानीय महिलाहरूको सकृय सहभागिता हुने नगरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सकृय सहभागितामा वडा वडामा खूल्ला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी, टोल सफाई अभियान जस्ता कार्यक्रम संचालन हुने ग नगरेको ।	बार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरु बिधालयको बार्षिक योजना स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन । उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी निर्णय र सोमा महिलाको सहभागिताको अवस्था आदि जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमको स्वीकृत बजेट र संचालन प्रतिवेदन ।
७५				४.४.३.	स्थानीय तहका सबै गाँउ बस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहर छुट्याउने ब्यबस्था फओर संकलन तथा बिसर्जन घरघरमा भान्छाको फोहर पानीपानीबाट करेसाबारी काँसीखेती तथा गमला र फूलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम संचालन गरे /नगरेको ।	१	०	स्थानीय तहका सबै गाँउ बस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहर छुट्याउने ब्यबस्था फोहर संकलन तथा बिसर्जन घरघरमा भान्छाको फोहर पानीपानीबाट करेसाबारी काँसीखेती तथा गमला र फूलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	स्थानीय तहका सबै गाँउ बस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहर छुट्याउने ब्यबस्था फोहर संकलन तथा बिसर्जन घरघरमा भान्छाको फोहर पानीपानीबाट करेसाबारी काँसीखेती तथा गमला र फूलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम केही गाँउ बस्तीमा संचालन गरेको ।	स्थानीय तहका सबै गाँउ बस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहर छुट्याउने ब्यबस्था फओर संकलन तथा बिसर्जन घरघरमा भान्छाको फोहर पानीपानीबाट करेसाबारी काँसीखेती तथा गमला र फूलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम कुनै पनि गाँउ बस्तीमा संचालन नगरेको ।	बार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरु बार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन । उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी निर्णय र सोमा महिलाहरूको सहभागिताको अवस्था आदि

८१	सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०	सुशासन		५.१.१	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी समिति कार्यदलबाट निर्माण गरी कार्य गर्ने गरेको तदर्थ पटके स्वच्छा अनुसार निर्णय गरी कार्य हुने / गरेको	१	१	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी समिति कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने गरेको	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी समिति कार्यदलबाट निर्माण गरी कार्य गर्ने नगरेको तदर्थ पटके स्वच्छा अनुसार निर्णय गरी कार्य हुने गरेको	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी समिति कार्यदलबाट निर्माण गरी कार्य गर्ने नगरी तदर्थ पटके स्वच्छा अनुसार निर्णय गरी कार्य हुने गरेको	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा जारी गरेको नीति तथा कानून सम्बन्धि अधिकारीबाट भएका निर्णयहरू निर्णय प्रकृया तथा कार्य जिम्मेवारी सहितको कार्य विवरण ।
८२				५.१.२	स्थानीय तहले बिधिको शासन प्रवर्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निरपक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीतिलाई सोबमोजिम कार्यान्वयन गरे/ नगरेको ।		०.५	स्थानीय तहले बिधिको शासन प्रवर्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निरपक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीतिलाई सो बमोजिम कार्यान्वयन गरेको ।	स्थानीय तहले बिधिको शासन प्रवर्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निरपक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिए तापनि सो बमोजिम कार्यान्वयन नगरेको ।	स्थानीय तहले बिधिको शासन प्रवर्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निरपक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति नलिएको ।	सम्बद्ध कानून, नीति तथा कार्विधि बार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक परिक्षण, लेखा परिक्षण, ब्यबस्थापन परिक्षण, लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिती पुस्तिका
८३				५.१.३.	महिला तथा अधिकारका तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्र वटा प्रतिबद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको/ नगरेको ।	१	०.५	महिला तथा अधिकारका तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्र वटा प्रतिबद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला तथा अधिकारका तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्र वटा प्रतिबद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय भए पनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला तथा अधिकारका तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्र वटा प्रतिबद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने नगरेको ।	स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन ।
८४				५.१.४.	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार महासन्धी १९८९मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरे/ नगरेको ।	१	०.५	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार महासन्धी १९८९मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरेको ।	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार महासन्धी १९८९मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरे तापनि कार्यक्रम संचालन नगरेको ।	संयुक्त राष्ट्रसंघीय बालअधिकार महासन्धी १९८९मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम बार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन ।

८५		उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	५.२.१	स्थानीय तहले नियमितरूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गरेको/ नगरेको	१	०.५	स्थानीय तहले नियमितरूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गरेको ।	स्थानीय तहलेआंशिकरूपमा केही कार्यक्रम मात्र सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गरेको/ नगरेको	स्थानीय तहले कुनै पनि कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण नगरेको	सम्बद्ध कानून ,नीति तथा कार्विधि बार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई,गुनासो सुनुवाई सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक परीक्षण,लेखा परीक्षण,व्यबस्थापन परीक्षण,लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिती पुस्तिका
८६				५.२.२	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका ब्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरी गरे /नगरेको ।		१	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका ब्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरेको ।	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका केही ब्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको कहिले काँही मात्र उपस्थिति रहने गरी गरे /नगरेको ।	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका ब्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थितिरहने नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई,गुनासो सुनुवाई सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक परीक्षण,लेखा परीक्षण,व्यबस्थापन परीक्षण,लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिती पुस्तिका

८७				५.२.३	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट स्थानीय तहले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा प्रश्न उठ्ने गरे नगरेको र सोको अभिलेख राखी उठेका प्रश्नउपर स्थानीय तहबाट सम्बोधन हुने गरे/ नगरेको ।		१	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट स्थानीय तहले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा प्रश्न उठ्ने गरे नगरेको र सोको अभिलेख राखी सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट स्थानीय तहले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा प्रश्न उठ्ने गरे नगरेको र सोको अभिलेख राखे सम्बोधन हुने नगरेको ।	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण,सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई,नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट स्थानीय तहले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका बिषयमा प्रश्न उठ्ने गरे नगरेको र सोको अभिलेख नराख्ने र सम्बोधन हुने नगरेको ।	सम्बद्ध कानून ,नीति तथा कार्विधि बार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई,गुनासो सुनुवाई सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक परीक्षण,लेखा परीक्षण,व्यबस्थापन परीक्षण,लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिती पुस्तिका अभिलेख पुस्तिका, गुनासो कार्यान्वयन प्रतिवेदन
८८				५.२.४.	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए/ नल्याएको		०.५	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीले आचार संहिता नै स्वीकृत नगरेको ।	स्वीकृत आचार संहिता आचार संहिताको पालना सम्बन्धी अध्ययन वा अणुगमन प्रतिवेदन ।
८९		सूचना तथा संचार	४	५.३.१	स्थानीय तहले नियमितरूपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरे नगरेको र महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक गरे/ नगरको ।	१	१	स्थानीय तहले नियमितरूपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरेको र महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक गरेको ।	स्थानीय तहले नियमितरूपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरे तापनि महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक नगरेको ।	स्थानीय तहले नियमितरूपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने नगरेको र महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई,गुनासो सुनुवाई सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक परीक्षण,लेखा परीक्षण,व्यबस्थापन परीक्षण,लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिती पुस्तिका अभिलेख पुस्तिका

९०				५.३.२.	स्थानीय तहले स्थानीय सूचनाहरु सबैले बुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरे/नगरेको ।	१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सूचनाहरु सबैले बुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सूचनाहरु प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरे तापनि स्थानीय भाषामा गर्ने नगरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सूचनाहरु स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम बार्षिक विकास कार्यक्रम प्रसातित सामग्रीहरुको अभिलेख तथा विवरण कार्यक्रम प्रगति विवरण
९१				५.३.३	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो एफ.एम.छापा,लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सबै माध्यमबाट लैङ्गिक समानता तथा समाजिक समावेकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसूचित गरे/नगरेको	१	१	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो एफ.एम.छापा,लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सबै माध्यमबाट लैङ्गिक समानता तथा समाजिक समावेकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसूचित गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो एफ.एम.छापा,लगायत श्रव्यदृश्य मध्ये केही माध्यमबाट मात्र लैङ्गिक समानता तथा समाजिक समावेकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसूचित गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो एफ.एम.छापा,लगायत श्रव्यदृश्य जस्ता कुनैपनि माध्यमबाट लैङ्गिक समानता तथा समाजिक समावेकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसूचित नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम बार्षिक विकास कार्यक्रम प्रसातित सामग्रीहरुको अभिलेख तथा विवरण कार्यक्रम प्रगति विवरण
९२				५.३.४	स्थानीय तहमा महिला लगायत सबै लक्षित समुहमा सूचना शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना बृद्धि भए/नभएको ।			स्थानीय तहमा महिला लगायत सबै लक्षित समुहमा सूचना शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना बृद्धि भएको ।	स्थानीय तहमा महिला लगायत केही लक्षित समुहमा सूचना शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना बृद्धि भएको ।	स्थानीय तहमा महिला लगायत कुनैपनि लक्षित समुहमा सूचना शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना बृद्धि नभएको ।	सहभागी तालिम कार्यक्रम पुर्वको मूल्याङ्कन प्रतिवेदन र तालिम पश्चातको मूल्याङ्कन (pre test and post test)कार्यक्रमको भावकारिता अध्ययन प्रतिवेदन स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन
९३		अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	५.४.१	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सकेको /नसकेको ।		०.५	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सकेको ।	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट केही लक्षित वर्ग तथा समुदायले मात्र लाभ लिन सकेको ।	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट कुनैपनि लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण प्रतिवेदन कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन कार्यक्रमको प्रभावकारीताअध्ययन प्रतिवेदन ।
९४				५.३.२	स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवाला लाई पुगेको लाभअसर र प्रभाव बिश्लेषण गरे /नगरेको ।	१	०	स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवाला लाई पुगेको लाभअसर र प्रभाव बिश्लेषण गरेको ।	स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवाला लाई पुगेको लाभअसर र प्रभाव आंशिकरूपले मात्र बिश्लेषण गरेको ।	स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कुनैपनि कार्यक्रमको अनुगमन मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवाला लाई पुगेको लाभअसर र प्रभाव बिश्लेषण /नगरेको ।	स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण सिवेदन कार्यक्रमको प्रभावकारीता अध्ययन प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन लाभ,असर र प्रभावबिश्लेषण भएको प्रतिवेदन ।

९५				५.४.३.	स्थानीय तहको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरेको/ नगरेको ।	१	०	स्थानीय तहको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरेको ।	स्थानीय तहको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर कहिले काँही केही कार्यक्रममा मात्र छलफल हुने गरेको/ नगरेको ।	स्थानीय तहको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरेको/ नगरेको ।	बार्षिक विकास कार्यक्रम सहभागी छनौटका आधार उपस्थिति पुस्तिका समीक्षा बैठकको निर्णय तथा प्रतिवेदन ।
९६				५.४.४	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरे /नगरेको ।	१	०.५	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणका केही बिषय बस्तु मात्र सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार नगरेको ।	अनुगमन मुल्याङ्कन प्रतिवेदन । बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम
९७		समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेको नीति, कानुन तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा सहकार्य,समन्वय र सहजिकरण गरे/ नगरेको ।	१	१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेको नीति, कानुन तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा सहकार्य,समन्वय र सहजिकरण गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेको नीति, कानुन तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा आशिकरूपमा मात्र सहकार्य,समन्वय र सहजिकरण गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेको नीति, कानुन तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा सहकार्य,समन्वय र सहजिकरण नगरेको ।	बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम संघ प्रदेशसरकारका सम्बद्ध नीति तथा कानुन र कार्यविधि समन्वय,सहकार्यमा संचालित कार्यक्रमको सूची संघ प्रदेशसरकारका कार्यक्रम स्थानीय तहको सहभागिता र संलग्नता सम्बन्धीकार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन ।
९८				५.५.२	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बीच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल हुने गरेको/ नगरेको ।	१	१	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बीच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल बर्षमा कम्तीमा २ पटक हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बीच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल बर्षमा कम्तीमा १ पटक हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बीच सञ्जाल निर्माण नभएको ।	कानुन, नीति, तथा कार्यविधि आदिमा संजाल निर्माण सम्बन्धीव्यवस्था संजालनिर्माणको निर्णय छलफलको निर्णय पुस्तिका
९९				५.५.३	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बीच कार्यगत संयन्त्र(संजाल)का प्रतिनिधिहरुलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरे/ नगरेको ।	१	१.	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बीच कार्यगत संयन्त्र(संजाल)का प्रतिनिधिहरुलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बीच कार्यगत संयन्त्र(संजाल)का केही प्रतिनिधिहरुलाई मात्र लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरु बीच कार्यगत संयन्त्र(संजाल)का प्रतिनिधिहरुलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान नगरेको ।	बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम संजालका प्रतिनिधीहरुको विवरण क्षमता विकास तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिती

१००				५.५.४	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभावउन्मुलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना ,संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नं.१३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना मा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारीभनि उल्लेखगरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरे/ नगरेको ।	१	०	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभावउन्मुलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना ,संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नं.१३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना मा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरेको ।	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभावउन्मुलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना ,संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नं.१३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना मा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारीभनि उल्लेखगरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम विनियोजन गररतापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला बिरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभावउन्मुलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना ,संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नं.१३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना मा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारीभनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरुमा रकम विनियोजन नगरेको ।	बार्षिक नीति,योजना,बजेट तथा कार्यक्रम कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रगति विवरण
जम्मा					जम्मा						

आज मिति २०७३।१०।१७ गतेको दिन यस चौदण्डीगढी नगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री कालुमान लामाज्यूको अध्यक्षतामा यस नगरपालिकाको गत आर्थिक वर्ष २०७३ को लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी तथा सिलेको -
उपाध्यक्षिमा सञ्चालन गरियो ।

तथासित

सि.नं.	नाम, थर	पद/कार्यालय	लिंग	जाति	दस्तखत
१.	श्री कालुमान लामा	नगर प्रमुख	पु०	जनजाति	
२.	श्री मणिकोदेवी डुलाल	नगर उप-प्रमुख	म०	ब्राह्मण	
३.	श्री चित्र प्रसाद गुरागाँई	प्रमुख पत्राधक्षि	पु०	ब्राह्मण	
४.	श्री सिलाराम राई	अध्यक्ष वडा नं. १	पु०	जनजाति	
५.	श्री हरि खड्का	अध्यक्ष वडा नं. २	पु०	कोशी	
६.	श्री पशुराम राई	" ३	पु०	जनजाति	
७.	श्री लुङ्गाराज राई	" ४	पु०	"	
८.	श्री तुलसीराम ठकाल	" ५	पु०	कोशी	
९.	श्री अम्बर खड्का	" ६	पु०	कोशी	
१०.	श्री केशव आधिकारी	" ७	पु०	ब्राह्मण	
११.	श्री भगनाथ कुमाल	" ८	पु०	जनजाति	
१२.	श्री प्रकाश राउत	" ९	पु०	कोशी	
१३.	श्री धर्मन्ध कुमाल खड्का	" १०	पु०	कोशी	
१४.	श्री तिलावली राई	नगर कार्यपालिका अध्यक्ष म०	म०	जनजाति	
१५.	श्री शुष्मा राई	" "	म०	"	
१६.	श्री उदयराम भुजेल	" "	पु०	"	
१७.	श्री जय कुमार बाई	" "	पु०	"	
१८.	श्री जानकी देवी चौधरी	" "	म०	जनजाति	
१९.	श्री शान्ति देवी चौधरी	" "	म०	जनजाति	
२०.	श्री स्मृति सुयल	" "	म०	दलित	
२१.	श्री माधव साकी	" "	पु०	दलित	
२२.	श्री रामेश्वर कुँवर	उपसचिव	पु०	कोशी	
२३.	श्री श्रीकान्त चौधरी	स्वास्थ्य आधिकारी	पु०	जनजाति	
२४.	श्री जनकलाल लेखी	आयोजना दफ्ता	पु०	जनजाति	

सि.नं.	नाम, थर	पद/कार्यालय	लिंग	जाति	दस्तावेज
२४.	श्री बालकृष्ण प्रजापति	सि. लेखापाल	पु०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
२५.	श्री सुखनारायण सुब्बा	होममजिद, शांति प्रमुख	पु०	जनजाति	रजि. प्रमाण
२६.	श्री भोजराज आचार्य	साचिव वडा नं. १	पु०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
२७.	श्री प्रिया पोखरेल	साचिव वडा नं. ३	म०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
२८.	श्री राम मोहन बस्नेत	'' ''	पु०	सेत्री	रजि. प्रमाण
२९.	श्री पुष्पराज खड्का	पोषण सहकार	पु०	सेत्री	रजि. प्रमाण
३०.	श्री रज्जुला ढडाल	महिला विभाग निष्ठा	म०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
३१.	श्री रेणुका कुमारी साका	सहकारी ब्याङ्क	म०	सेत्री	रजि. प्रमाण
३२.	श्री राजन प्रसाद अधिकारी	वडा सचिव - ८	पु०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
३३.	श्री नैन खड्का	वडा सचिव - २	पु०	सेत्री	रजि. प्रमाण
३४.	श्री चक्र प्रसाद आचार्य	कार्यवाही अपरेटर	पु०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
३५.	श्री मिलन रिजाल	सोचवालय	पु०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
३६.	श्री दुर्गा प्रसाद आचार्य	डा. ले. प. शाखा	पु०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
३७.	पुष्पराज खड्का	कार्यवाही/चौ. न. प. ३	पु०	जनजाति	रजि. प्रमाण
३८.	पुष्पराज सापकोटा	उजुरी प्रशासक	पु०	ब्राह्मण	रजि. प्रमाण
३९.	अर्जुन बस्नेत	रोजगार एवं योजना कार्यालय	पु०	सेत्री	रजि. प्रमाण
४०.	आरती थापा	सूचना प्रविधि अधिकारी	म०	मधेशी	रजि. प्रमाण
४१.	आशा पवित्रार	वडा नं. ७ वडा सचिव	म०	दलित	रजि. प्रमाण
४२.	वलराम भगार	वडा नं. ७ वडा सचिव	पु०	जनजाति	रजि. प्रमाण
४३.	राजेश कु. शिरो	वडा नं. ७ वडा सचिव	पु०	जनजाति	रजि. प्रमाण
४४.	रमेश शिरो	वडा नं. २ वडा सचिव	पु०	मधेशी	रजि. प्रमाण
४५.	गुमान सिंह	वडा सचिव ६	पु०	सेत्री	रजि. प्रमाण
४६.	विजय लेखी	डा. वि. शा.	म०	जनजाति	रजि. प्रमाण
४७.	सन्तोष कु. रानियार	संचारकर्मी	पु०	मधेशी	रजि. प्रमाण
४८.	नेत्र बहादुर विकी	डा. चर्चा जिन्दा शाखा	पु०	दलित	रजि. प्रमाण
४९.	लाली चौखडा	कार्यालय सहयोगी	पु०	सेत्री	रजि. प्रमाण
५०.	विमला कोइराला	कार्यालय सहयोगी	म०	सेत्री	रजि. प्रमाण
५१.	बाबुराज शर्मा	सहायक कम्प्युटर ऑपरेटर	पु०	जनजाति	रजि. प्रमाण
५२.	राम कुमार खन	डा. सचिव	पु०	दलित	रजि. प्रमाण







